

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

1 (1)

2017-02-06

Dnr: 511-1637-15

Rättelse av beslut för naturreservatet Hållnäs-kusten, Tierps kommun

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 26 § förvaltningslagen om rättelse av beslut för naturreservatet Hållnäs-kusten (beslutsdatum 2016-11-18). Länsstyrelsen beslutar att rätta beslutet genom att införa det tillägg som framgår på sid. 16.

Göran Enander
landshövding

Elisabet Odhult
naturvårdshandläggare

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossier: 0360-02-056

Naturreservatet

Hållnäskusten

Tierps kommun

- Länsstyrelsens beslut
- Syftet med reservatsbildningen
- Skälen för beslutet
- Beskrivning av naturreservatet
- Administrativa data
- Länsstyrelsens bedömningar
- Reservatsföreskrifter
- Upplysningar
- Redogörelse för ärendet
- Hur man överklagar
- Bilagor
- Sändlista

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossier: 0360-02-056

Bildande av naturreservatet Hållnäs-kusten i Tierps kommun och fastställande av skötselplan

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken, Hållnäs-kusten som naturreservat med föreskrifter enligt nedan och skötselplan enligt bilaga 6. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta, bilaga 2, och gränser markerade i fält.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter gäller för reservatet, se nedan under rubriken Reservatsföreskrifter.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan (bilaga 6) för naturreservatets långsiktiga vård.

Hållnäs-kusten är skyddad som naturreservat sedan 1995. Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att Länsstyrelsens beslut den 3 mars 1995 (dnr 231-3072-92) enligt 7 § naturvårdslagen (1964:822) om bildande av naturreservatet Hållnäs-kusten med tillhörande föreskrifter upphör att gälla när föreliggande beslut vunnit laga kraft.

SYFTET MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer, skydda och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter samt tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Det preciserade syftet med naturreservatet Hållnäs-kusten är att:

- bevara ett område med påtaglig landhöjningspåverkan,
- bevara, återställa och vårda livsmiljöer av betydelse för hotade växter och djur,
- bevara de marina grundområdenas betydelse som livsmiljö och uppväxtområden för marina arter,
- bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås på biogeografisk nivå för utpekade naturtyper och arter enligt Natura 2000,
- bevara de geologiska bildningarna, de hydrologiska betingelserna och våtmarkerna,
- bevara ett för allmänheten attraktivt besöksområde som stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv.

Syftet ska uppnås genom att:

- inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- äldre skog lämnas i stort att utvecklas genom naturlig dynamik,
- yngre skog med påverkan av skogsbruk återställs till naturskog,
- strandängar och skogsbeten hävdas genom röjning, slåtter eller bete,
- livsmiljöer för hotade arter återställs och vårdas,
- lek- och uppväxtmiljöer för fisk bevaras och vårdas,
- åtgärder vidtas för att underlätta utövande av friluftsliv i området.

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossienr: 0360-02-056

SKÄLEN FÖR BESLUTET

De prioriterade bevarandevärdena i naturreservatet utgörs av miljöer som grunda havsvikar, laguner, öar och skär, landhöjningsskog, näringsrik barrskog, hållmarksskog, strandängar, rikkärr och kalkrika gölar. Prioriterade strukturer är död ved, gamla träd och ostörd hydrologi. Ett flertal skyddsvärda arter är knutna till de prioriterade naturtyperna och strukturerna, till exempel gölgroda, gulyxne, större vattensalamander, kransalger, rikkärrsmossor, kalkbarrskogssvampar, vårlekande fisk och ett flertal fågelarter som roskarl, svärta och tretåig hackspett.

För att bevara naturvärdena är det prioriterat att genomföra åtgärder för att restaurera och vårda våtmarkerna, frihugga äldre träd, återställa den yngre skogen för att påskynda utvecklingen mot naturskog, röja och återuppta hävd av slåtter- och betesmarker samt genomföra åtgärder för att lek- och uppväxtmiljöer för fisk bevaras och vårdas.

Bildandet av naturreservatet är en del i arbetet med att nå de av riksdagen beslutade miljömålen Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Levande hav, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Naturreservatet ingår i Natura 2000, vilket är EU:s nätverk för värdefull natur.

Det som kan påverka områdets värden negativt är bland annat skogsbruk, exploatering i form av bebyggelse, anläggningar, vindkraftverk, kraftledningar, master och vägar, igenväxning av våtmarker och högt fisketryck. För att bevara och stärka områdets naturvärden behöver föreskrifter införas mot bland annat skogsbruk och exploateringsåtgärder. Skötselinsatser behövs för att stärka naturvärdena.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Naturreservatet beskrivs mer utförligt under Beskrivningsdel i skötselplanen, bilaga 6. Nedan ges endast en sammanfattande beskrivning.

Naturreservatet är beläget på den östra kusten av Hållnäshalvön i Tierps kommun. Det består av en kustremsa som sträcker sig från Nusand i norr till Hammarviksfjärden i söder. Landskapet är under ständig förändring i och med den snabba landhöjningen. Området är flackt och ligger mestadels lägre än 5 meter över havet.

Hållnäskusten har höga naturvärden med en rik flora och fauna. Reservatet utgörs av en varierad natur med hållmarksskog med gamla senvuxna tallar, äldre barrskog varierad med yngre produktionspräglad skog. Våtmarkerna ger en mosaik med både

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HÅLLNÄSKUSTEN

5(22)

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossienr: 0360-02-056

strandängar, rikkärr och grunda kalkrika småvatten med ett rikt växt- och djurliv. Flera hotade arter finns i naturreservatet, exempelvis gölgroda. Gölgrodan finns framförallt i kustmiljöer i Uppsala län och är helt beroende av att det snörs av nya gölar genom landhöjningen. Naturreservatet är med sina många gölar av stor betydelse för artens bevarande.

Reservatet har även höga värden för friluftslivet. Vid kusten ges möjligheter till strandpromenader, grod- och fågelskådning och botaniska upplevelser exempelvis i form av rikkärr och naturliga strandängar. Vid parkeringen vid Örnstenen leder en stig genom den näringsrika barrskogen och ut till den högt belägna klippan som ger en fin utsikt över havet.

Hållnäs kustens naturreservat har genom landhöjningen till stora delar blottlagts från 1000-talet och framåt. Sockennamnet Hållnäs (Holdanäs) finns belagt från 1312 och betyder näset mot ön Huld. Huld var det som idag är byn Hållen.

Fram till slutet av 1970-talet var området otillgängligt och saknade skogsbilvägar, förutom vägen i norr som leder ut till det före detta militärområdet vid Rödhäll. Denna otillgänglighet har gjort att skogen inte har brukats så hårt utan mest har plockhuggits. På slutet av 1970-talet anlades två skogsbilvägar, en i söder och en centralt i området vilket innebar ett mer intensivt skogsbruk i området.

Några större dikningar har inte utförts i området.

Sannolikt har skogsbete varit vanligt i stora delar av området där även de naturliga strandängarna betades. Större slåtterängar förekom söder om Måsören och kring Örnstenen. Även på de större våtmarkerna bedrevs slåtter.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HÅLLNÄSKUSTEN

6(22)

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossier: 0360-02-056

ADMINISTRATIVA DATA

Naturresevatets namn:	Hållnåskusten
NVR ID:	2002409
Beteckning enligt Natura 2000:	Hållnåskusten SE210019
Kommun:	Tierp
Fastigheter:	Glamberget 1:1 (hela) Hållen 1:3 (del av), 1:4 (del av), 2:3 (del av), 2:5 (del av), 2:8 (del av), 2:14 (del av), 5:31, 5:32 (del av), 5:33 (del av), 30:1 (del av), Hållnå 3:2 (del av), 4:1 (hela), 5:1 (hela), 6:1 (hela), Rödhåll 1:1 (hela), 1:2 (hela)
Markågar:	Staten, bolag, enskilda
Förvaltare:	Lånsstyrelsen
Samfålligheter:	Hållen S:3 (skår), Hållen FS:15 (fiske), Hållen GA:8 (våg), Hållnå GA:1 (våg)
Fastighetsanknutna råttigheter:	Servitut 0360-12/5.1 (kraftledning), 03-HÅL-270 (våg till båtplats), 03-HÅL-270 (båtvåg i sjån), 0360-09/71.1 (våg), 0360-09/71.2 (avlopp), 0360-09/71.3 (våg), 0360- 09/71.4 (våg), 0360-09/71.5 (parkering), avtalsservitut (kraftledning), 03-93:460.1 (ledningsrått)
Lågesbeskrivning:	Reservatet år belåget ca 37 km nordost om Tierp på den nordöstligaste delen av Hållnåshålvån. Låget framgåår av bifogad översiktskarta, bilaga 1.
Gråns:	Området har markerats med skraffering på bifogad beslutscharta, bilaga 2.
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet sårer om norrlandsgrånsen (26)
Areal - reservatet:	Totalt 1449,3 ha, varav landareal ca 425 ha
Areal – Natura 2000:	Totalt 1449,3 hektar

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HÅLLNÄSKUSTEN

2016-11-18

7(22)

Dnr: 511-1637-15
Dossienr: 0360-02-056

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNINGAR

Motiv till att skyddsformen naturreservat har valts

Hållnäckusten har varit skyddat som naturreservat sedan 1995. För att uppnå syftet med skyddet bedömer Länsstyrelsen att det behövs ett nytt beslut med kompletterande föreskrifter och en ny skötselplan, se vidare under Upphävande av tidigare beslut.

Länsstyrelsen bedömer att bevarandet av områdets naturvärden är av angeläget allmänt intresse. För att bevara områdets naturvärden krävs inskränkningar i pågående markanvändning samt kostnadskrävande skötselinsatser.

Skyddsformen naturreservat enligt miljöbalken har valts för att kunna bevara områdets naturvärden långsiktigt. Vid reservatsbildning ska föreskrifter om begränsningar i markanvändning införas för att uppnå syftet liksom föreskrifter om skötsel, och området får därigenom ett definitivt skydd.

Beslutets överensstämmelse med övriga åtaganden som berör området

Länsstyrelsen bedömer att reservatsbeslutet ligger väl i linje med de av riksdagens beslutade miljö kvalitetsmålen, liksom med övriga åtaganden som berör området såsom Natura 2000, den kommunala översiktsplanen och riksintresseområden enligt 3 eller 4 kap miljöbalken (se även under Upplysningar, sidan 14- 15 i detta beslut).

Det finns inte någon detaljplan eller några områdesbestämmelser för området.

Intresseprövning

Enligt 7 kap 25 § miljöbalken ska det vid prövning av naturreservatsärenden tas hänsyn även till enskilda intressen. Inskränkningarna i den enskildes rätt att använda mark och vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska uppnås/tillgodoses.

Hållnäckusten har varit skyddat som naturreservat sedan 1995 med föreskrifter som reglerar den enskildes rätt att använda mark och vatten. I det nya beslutet kompletteras föreskrifterna för att få ett ändamålsenligt skydd som tillgodoser syftet med reservatet.

Bevarandet av områdets naturvärden är ett angeläget allmänt intresse. Länsstyrelsen anser att de inskränkningar som den enskilde drabbas av i och med att föreskrifterna kompletteras vid ombildandet av reservatet står i rimlig balans med vad samhället vinner på att området får ett ändamålsenligt reservatsskydd.

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossier: 0360-02-056

Konsekvensutredning

Innan beslut fattas om föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska Länsstyrelsen enligt 4 § förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning (2007:1244) utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. Enligt 5 § samma förordning får en myndighet besluta om föreskrifter utan att genomföra en konsekvensutredning om det saknas skäl för att genomföra en sådan.

Länsstyrelsen bedömer att det saknas skäl för att genomföra en utredning av föreskrifternas konsekvenser eftersom de kostnadsmässiga och andra konsekvenserna för allmänheten är mycket begränsade.

Upphävande av tidigare beslut

I det tidigare beslutet hänvisade föreskrifterna i flera fall till skötselplanen (bilaga C dnr 231-3072-92). Det innebär att skötselplanen ges ett innehåll av inskränkningar i grundläggande rättigheter. Sådana inskränkningar ska framgå av beslutet för naturreservatet. Det innebär också svårigheter att utan att upphäva beslutet för naturreservatet ändra skötselplanen. Det föreligger därför synnerliga skäl att upphäva enbart på denna grund.

Vidare har föreskrifterna för jakt ändrats i föreliggande beslut jämfört med det ursprungliga beslutet från 1995. I det ursprungliga beslutet är det endast tillåtet med jakt på klövvilt, hare och sjöfågel. I föreliggande beslut ändras detta så att all jakt utom jakt på skogsfågel är tillåten i enlighet med jaktlagstiftningen. Motiveringen till ändringen är att exempelvis mink, grävling och räv är ett stort hot mot sjöfåglares häckningsframgång. Sedan naturreservatet bildades har exempelvis minken spridit sig och ökat längs hela kuststräckan i Uppsala län. Övervakning av sjöfågel visar på minskande populationer och predatorer är en viktig del i denna minskning. Länsstyrelsen anser därför att det krävs en ändring av föreskriften om jakt för att uppnå syftet med naturreservatet. Jakt på sjöfågel bedöms inte påverka populationerna eftersom den sker i så liten skala varför den inte är ett hot mot bevarandevärdena.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut med dess syfte, skäl, föreskrifter och skötselplan, i allt väsentligt motsvarar gällande beslut om naturreservatet Hållnäs-kusten (dnr 231-3072-92). Syftet i föreliggande beslut är att betrakta som likvärdigt med gällande beslut.

Länsstyrelsen bedömer även att föreskrifterna i gällande beslut behöver kompletteras för att syftet med skyddet ska uppnås. Genom att föreskrifterna i föreliggande beslut kompletteras och förstärks får områdets prioriterade bevarandevärden ett ändamålsenligt skydd (se nedan under "Ändring av föreskrifter").

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut HÅLLNÄSKUSTEN

2016-11-18

9(22)

Dnr: 511-1637-15
Dossienr: 0360-02-056

Mot bakgrund av detta bedömer Länsstyrelsen sammanfattningsvis att synnerliga skäl finns för att med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken upphäva gällande beslut om naturreservat, daterat den 3 mars 1995 (dnr 231-3072-92), och ersätta det med föreliggande beslut.

Ändring av föreskrifter

Följande ändringar av A-föreskrifterna, gällande markägare och innehavare av särskild rätt, har gjorts:

- A1: I föreskriften anges ett undantag som tillåter underhåll av vägar samt att det efter Länsstyrelsens tillstånd är tillåtet att anlägga brunn och avloppsanläggning enligt servitut för fastigheten Rödhäll 1:2. Dessa servitut hör till fastigheten sedan den bildades.
- A2: I föreskriften anges ett undantag för underhåll av befintliga bodar, bryggor, jaktorn samt att det är tillåtet att parkera högst två bilar på fastigheten Rödhäll 1:2.
- A5: I föreskriften tydliggörs att körning vid tillsyn och underhåll av ledningar samt körning med mindre fordon för uttransport av fälld älg, hjort eller vildsvin är tillåten.
- A9: Förbud har införts mot att sätta upp eller upplåta plats för skylt med undantag för skyltning av ledningar och jaktpass.
- A10: I beslutet från 1995 finns ett förbud mot att avverka träd eller buskar utöver vad som anges i den bifogade skötselplanen. I skötselplanen anges att det är naturvårdsförvaltaren som får vidta erforderliga åtgärder.
I föreskrift A10 i föreliggande beslut preciseras detta så att förbud gäller för markägare och sakägare att avverka, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar, med undantag för underhåll av vägar och ledningar, röjning av vegetation vid badplatsen Nusand och för befintliga jaktorn och siktgator samt avverka träd och röja buskar som riskerar att skada byggnader inom fastigheten Rödhäll 1:2.
- A13: Föreskriften ger möjlighet att sätta upp stängsel för beteshävd enligt skötselplan.
- A15: Enligt beslutet från 1995 är det förbjudet att jaga annat än klövvilt, hare och sjöfågel. Mink, grävling och räva kan göra stor skada på häckningsframgång för sjöfågel inom reservatet. Genom föreskriften A15 i föreliggande beslut tillåts jakt på mink, grävling och räva vilket är en förutsättning för att bevara prioriterade bevarandevärden.
- A16: Förbudet mot fiskodling har kompletterats med förbud mot musselodling.

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossier: 0360-02-056

B-föreskrifterna, gällande markägare och innehavare av särskild rätt, har preciserats jämfört med det tidigare beslutet som hänvisade till skötselplanen. Hänvisningen till skötselplanen som en del av inskränkningarna har tagits bort.

Följande ändringar av C-föreskrifterna, gällande allmänheten, har gjorts:

- C1: Förtydligande har införts i föreskriften om att förbud mot att gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan även avser bottnar.
- C3: I föreskriften har undantag angivits som tillåter plockning av blommor, matsvamp, frukt och bär.
- C4: Insamlingsförbud för insekter och andra ryggradslösa djur har införts. Undantag finns för hävning och plockning av enstaka individer för artbestämning.
- C6: I föreskrift C6 tillåts eldning eller grillning på av Länsstyrelsen särskilt iordningsställd plats. Dessa platser finns markerade på karta, bilaga 3.
- C9: Förbud mot att ställa upp motordrivet fordon, husvagn eller släpvagn eller liknande på iordningsställd parkeringsplats under mer än två dygn införs.
- C12: Förbud mot att bo mer än två dygn i följd i Sälstugan införs.
- C14: Ridning på vägar tillåts.
- C16: Förbud mot att på ett störande sätt framföra vattenskoter eller motorbåt införs.

Vidare har följande tillägg gjorts: A- och C-föreskrifter ska inte vara ett hinder för:
- nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning, oljeutsläpp och sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden,
- förvalta, reparera och underhålla luftledning, mark- och sjökabel som ingår i Svenska kraftnäts anläggning.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

- A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken angående inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet
-

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, muddra, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdika eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning med undantag för
 - underhåll av vägar (inklusive vägdiken),
 - efter tillstånd från Länsstyrelsen anlägga brunn och avloppsanläggning enligt servitut för fastigheten Rödhäll 1:2,

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HÅLLNÄSKUSTEN

2016-11-18

11(22)

Dnr: 511-1637-15
Dossier: 0360-02-056

2. uppföra byggnad eller anlägga väg, parkeringsplats, stig, spång, brygga, mast eller annan anläggning med undantag för
 - underhåll av befintliga bodar, bryggor, jaktorn etc,
 - parkeringsplats för högst två bilar på fastigheten Rödhäll 1:2,
3. anlägga campingplats, tältplats eller annan anläggning,
4. dra fram mark- eller luftledning eller ledning i vatten,
5. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - körning på vägar och parkeringsplatser,
 - körning vid tillsyn och underhåll av luftledningar och sjökabel,
 - körning med mindre fordon för uttransport av fäلت klövvilt,
6. anordna upplag med undantag för
 - förvaring av båt och därtill mindre upplag,
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk, växtnäringssämnen eller andra ämnen,
9. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande, med undantag för
 - skyltning av ledningar och jaktpass,
10. avverka, röja, så, plantera eller utföra annan skogsbruksåtgärd, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar, med undantag för
 - åtgärder vid underhåll av vägar (inklusive vägdiken) och ledningar,
 - röja vegetation vid badplatsen Nusand och för befintliga jaktorn och siktgator,
 - avverka träd och röja buskar som riskerar att skada byggnader inom fastigheten Rödhäll 1:2,
12. införa för trakten främmande växt- eller djurart/ras/genotyp med undantag för
 - tamboskap i samband med eventuell beteshävd enligt skötselplan,
13. uppföra stängsel eller andra hägnader med undantag för
 - stängsel för beteshävd enligt skötselplan,
14. upplåta plats för ridning, camping, tältning, orienteringstävling eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon,
15. bedriva jakt på skogsfågel,

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossienr: 0360-02-056

16. inplantera fisk eller kräftor samt anlägga eller bedriva fisk- eller musselodling.

Föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärder som är nödvändiga för att kunna bruka och sköta reservatsområdet eller för att kunna utöva sin särskilda rätt, t.ex. jakt och fiske.

- B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken angående förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång
-

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisningar,
2. anläggande och underhåll av parkeringsplatser, informationstavlor, stigar, toalett, eldstäder och vedförråd enligt karta, bilaga 3.
3. anläggande och underhåll av mindre stigar, mindre vindskydd, bänkar och bord, vedförråd, soptunnor,
4. åtgärder för att främja biologisk mångfald, enligt följande (karta bilaga 4):
 - a) Hav och laguner: åtgärder för att bevara eller återskapa lek- och uppväxtmiljöer för fisk,
 - b) Äldre skog: frihuggning av värdefulla lövträd och tallar, naturvårdsinriktad röjning, bränning, stängsling, bete,
 - c) Ung skog: naturvårdsinriktade huggningar och röjningar, bränning, stängsling, bete,
 - d) Öar: röjning av fågelskär, åtgärder för gölgroda som borttagande av skuggande vegetation kring och i gölar,
 - e) Strandängar: stängsling, bete eller slåtter, röjning,
 - f) Rikkärr: röjning, slåtter,
 - g) Kalkrika gölar och sjöar: åtgärder för gölgroda som borttagande av skuggande vegetation kring och i gölar.
5. undersökningar av djur-, växt- och svamparter och andra naturförhållanden.

Dessutom ska markägaren tåla att ovanstående åtgärder utförs av förvaltaren av naturreservatet.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HÅLLNÄSKUSTEN

2016-11-18

13(22)

Dnr: 511-1637-15
Dossier: 0360-02-056

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan eller bottnar,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar,
3. gräva upp blommor eller gräs, samt samla mossor, svampar, lavar eller på annat sätt ta bort eller skada växter eller växtdelar av något slag, med undantag för plockning av blommor, matsvamp, frukt och bär,
4. insamla insekter eller andra ryggradslösa djur med undantag för håvning eller plockning av enstaka individer för artbestämning,
5. medvetet störa djurlivet som att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräl- och groddjur eller bortföra ägg, rom eller bo,
6. elda eller grilla på annan än av Länsstyrelsen särskilt iordningställd plats,
7. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
8. starta och landa med luftfartyg, framföra motordrivet fordon, med undantag för
 - körning på vägar och parkeringsplatser,
9. ställa upp motordrivet fordon, husvagn eller släpvagn eller liknande annat än tillfälligt på iordningställd parkeringsplats,
10. sätta upp permanenta markeringar, skylt eller liknande,
11. tälta mer än två dygn i följd på samma plats,
12. bo mer än två dygn i följd i Sälstugan,
13. förankra båt mer än två dygn på samma plats,
14. cykla eller rida annat än på befintliga vägar,
15. på ett störande sätt använda musikanläggning eller liknande,
16. på ett störande sätt framföra vattenskoter eller motorbåt,

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossienr: 0360-02-056

17. utan Länsstyrelsens tillstånd och markägarens medgivande använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål, lägerverksamhet eller motsvarande.

Ovanstående föreskrifter under punkterna A och C ska inte utgöra hinder för

- förvaltaren av naturreservatet att genomföra de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- genomförande av undersökningar som inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd.
- nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning, oljeutsläpp och sjukvårds-, polis- eller räddningsärende.
- nödvändiga åtgärder för att reinvestera, förvalta, reparera och underhålla luftledning, mark- och sjökabel som ingår i Svenska kraftnäts anläggning, se beslutslista bilaga 5. Inför reinvestering ska samråd hållas med Länsstyrelsen inför åtgärd.

UPPLYSNINGAR

Beslutet kungörs i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse införs även i ortstidningarna Upsala Nya Tidning och Arbetarbladet.

Ordningsföreskrifter utfärdade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken gäller omedelbart, även om de överklagas.

Om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet eller föreskriftens syfte får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken meddela dispens från föreskrift för naturreservatet.

Hållnäs-kusten utgör Natura 2000-område enligt 7 kap. 27 § miljöbalken. Enligt 7 kap. 28a § samma balk är det förbjudet att utan tillstånd bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-områden.

Naturreservatet ingår i två större områden klassade som riksintresse för naturvård (Björns skärgård och Östra Hållnäs-kusten) och ska därmed skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön. Vidare gäller särskilda bestämmelser för fritidsbebyggelse och vissa anläggningar i området enligt miljöbalken 4 kap 4 §.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut HÅLLNÄSKUSTEN

15(22)

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossienr: 0360-02-056

Vattenområdet, som ingår i reservatet, utgör riksintresse för fiske (Bottenhavet) och är skyddat enligt 3 kap 5 § miljöbalken.

Naturreservatet har ett utvidgat strandskydd, enligt MB 7 kap 13-18 §§, d.v.s. 300 m på land och i vatten (beslut 2014-12-17, dnr 511-2623-14).

Naturreservatet berörs av översiktsplan för Tierp 2010 – 2030. Inga detaljplaner berörs.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området.

Fridlysta arter är skyddade enligt artskyddsförordningen (2007:845). Exempelvis är alla groddjur och alla orkidéer fridlysta.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).

Körning med motorfordon i terrängen regleras i terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Sjötrafikförordningen (1986:300) reglerar trafik i och på vatten.

Vattenskoterförordningen (1993:1053) samt Länsstyrelsens i Uppsala län föreskrifter om avgränsning av allmänna farleder för vattenskoterkörning och områden där vattenskoter får användas (beslut dnr 523-8320-06).

Jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905)

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Beslut om bildande av naturreservatet Hållnaskusten fattades den 3 mars 1995 (dnr 231-3072-92). Samtidigt fastställdes en skötselplan för naturreservatet. År 1995 godkändes Hållnaskusten som Natura 2000-område. En bevarandeplan togs fram 2009. Enligt bevarandeplanen anges som bevarandeåtgärd att en ny skötselplan bör upprättas så att områden påverkade av skogsbruk eller markavvattning kan utvecklas mot naturligare förhållanden. Vidare står det att i lövrika bestånd, örtrika skogar och lövsumpskogar bör det ske återkommande naturvårdsgallringar eller plockhuggning/fällning/ringbarkning av gran för att få en luckig och mosaikartad karaktär. Nyskapande av död ved, även i äldre bestånd, behöver utföras inom stora delar av området. Det finns vidare anledning att revidera skötselplanen för att hindra igenväxning av rikkärr, gölar och fågelskär.

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossier: 0360-02-056

Under 2009 togs ett förslag till ny skötselplan fram av en konsult på uppdrag av Länsstyrelsen. Skötselplanen sändes ut på remiss men förslaget fastställdes aldrig. Länsstyrelsen har under 2015 – 2016 tagit fram ett nytt förslag till skötselplan som bygger på skötselplanen från 2009.

Genom föreliggande beslut ges möjlighet att utföra den skötsel som behövs för att naturvärdena ska bevaras och utvecklas.

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten, samt enligt 25 § samma förordning med Skogsstyrelsen och Tierps kommun.

Markägare och andra sakägare har, enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., under april – maj 2016 förelagts att inom en tid av fem veckor yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet. Förslaget till beslut har dessutom remitterats till berörda myndigheter och organisationer.

Remissyttranden

Sjöfartsverket, Remissyttranden utan erinran mot förslaget har inkommit från Fortifikationsverket, Kustbevakningen och Sveriges Geologiska Undersökning.

, **ägare Hållen 1.3, 1:4**, anser att det i föreskriften A2 ska finnas ett undantag som tillåter underhåll av jaktorn. Vidare ska undantag finnas för röjning för befintliga jaktorn och befintliga siktgator. *Länsstyrelsens kommentar:* Beslutet ändras enligt synpunkter. Underhåll av jaktorn och röjning för befintliga jaktorn och siktgator har tidigare angivits i skötselplanen. Beslutet förtydligas genom dessa tillägg.

, **ägare Hållen 5:31**, anser att det i föreskriften A2 ska finnas ett undantag som tillåter underhåll av jaktorn. Vidare ska undantag finnas för röjning för befintliga jaktorn och befintliga siktgator. *Länsstyrelsens kommentar:* Beslutet ändras enligt synpunkter. Underhåll av jaktorn och röjning för befintliga jaktorn och siktgator har tidigare angivits i skötselplanen. Beslutet förtydligas genom dessa tillägg.

, **ägare Hållen 2:14**, anser att det i föreskriften A2 ska finnas ett undantag som tillåter underhåll av jaktorn. Vidare ska undantag finnas för röjning för befintliga jaktorn och befintliga siktgator. *Länsstyrelsens kommentar:* Beslutet ändras enligt synpunkter. Underhåll av jaktorn och röjning för befintliga jaktorn och siktgator har tidigare angivits i skötselplanen. Beslutet förtydligas genom dessa

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HÅLLNÄSKUSTEN

17(22)

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossienr: 0360-02-056

tillägg.

, **Rödhälls jaktlag**, anser att det i föreskriften A2 ska finnas ett undantag som tillåter underhåll av jakttorn. Vidare ska undantag finnas för röjning för befintliga jakttorn och befintliga siktgator. *Länsstyrelsens kommentar:* Beslutet ändras enligt synpunkter. Underhåll av jakttorn och röjning för befintliga jakttorn och siktgator har tidigare angivits i skötselplanen. Beslutet förtydligas genom dessa tillägg.

, **ägare Rödhäll 1:2**, har lämnat kommentarer på beslut och skötselplan. Dessa har bemötts i särskild skrivelse.

, **Hammarviken**, anser att det inte bör vara några inskränkningar alls i jakt. Ingen art av skogsfågel finns angiven under skyddsvärda arter. Vidare ska tillägg göras för att röjning av sikt- och skjutgator ska utföras. Under C5 ska döda däggdjur och fåglar utgå eftersom det inskränker på jakten. *Länsstyrelsens kommentar:* Gällande beslut från 1995 tillåter jakt på klövvilt, sjöfågel och hare. Förslaget till nytt beslut tillåter jakt i större omfattning. Enligt förslaget är det endast skogsfågel som är undantagen från jakt. För att tillåta jakt på skogsfågel krävs synnerliga skäl och Länsstyrelsen bedömer att det saknas synnerliga skäl utifrån reservatets syfte. Ändring görs så att det tydligt framgår att röjning av siktgator är tillåtet. Detta stod tidigare i skötselplanen. C-föreskrifterna gäller inte vid jakt varför ingen ändring görs av C5.

, **Hållen 2:3, 2:8, 5:33, byålderman för Hållens bysamfällighet, ordförande Hållens jaktklubb**, anser att det i föreskriften A2 ska finnas ett undantag som tillåter underhåll av jakttorn. Vidare ska undantag finnas för röjning för befintliga jakttorn och befintliga siktgator. *Länsstyrelsens kommentar:* Beslutet ändras enligt synpunkter. Underhåll av jakttorn och röjning för befintliga jakttorn och siktgator har tidigare angivits i skötselplanen. Beslutet förtydligas genom dessa tillägg.

Bergvik skog anser att man borde kunna bedriva jakt på fler arter, exempelvis kråka, bäver och skogsfågel. Sedan borde skyddsjakt vara tillåten på arter som kan skada reservatet exempelvis skarv. *Länsstyrelsens kommentar:* Gällande beslut från 1995 tillåter jakt på klövvilt, sjöfågel och hare. Förslaget till nytt beslut tillåter jakt i större omfattning än tidigare. Enligt förslaget är det endast skogsfågel som är undantagen från jakt. Övriga arter som kråka, bäver och skarv kan jagas enligt jaktlagstiftning. För att tillåta jakt på skogsfågel krävs synnerliga skäl och Länsstyrelsen bedömer att det saknas synnerliga skäl.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) anser att förslagen till beslut och skötselplan på ett tillfredsställande sätt fyller de av HaV framtagna kriterierna för limniskt

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossienr: 0360-02-056

inriktade naturreservat. Förslaget till föreskrift om förbud mot att framföra vattenskoter bör tas bort eftersom det finns rättsliga skäl till att denna typ av förbud ska undvikas. Istället kan man reglera hastighetsbegränsning med hjälp av Sjötrafikförordningen och/eller i naturreservatsbeslutet genom tillträdesförbud till känsliga områden. Förbudet mot att på ett störande sätt använda musikanläggning lämnar alltför stort tolkningsutrymme och bör tas bort. Det bör istället anges under ordningsregler under Upplysningar. Förbud mot att på ett störande sätt framföra motorbåt lämnar alltför stort tolkningsutrymme och bör tas bort. Istället kan man reglera hastighetsbegränsning med hjälp av Sjötrafikförordningen och/eller i naturreservatsbeslutet genom tillträdesförbud till känsliga områden. I skötselplanen bör de marina skötselområdena beskrivas efter följande kategorier: Grunda mjukbottnar, grunda hårbottnar, djupa mjukbottnar och djupa hårbottnar. Under bevarandemålet för de limniska miljöerna bör det läggas till att vass inte ska förekomma eller endast förekomma sparsamt i gölarna. *Länsstyrelsens kommentar:* Föreskrift om förbud mot vattenskoter tas bort. I nuläget pågår ingen vattenskoteråkning i reservatet. Om det framöver skulle bli mer körning kommer Länsstyrelsen att överväga hastighetsbegränsningar. Länsstyrelsen anser att föreskrifterna om förbud mot störande användning av musikanläggning samt att på ett störande sätt framföra motorbåt fyller ett viktigt syfte i och med att de ger tydliga signaler till allmänheten. Under C16 läggs till att det är förbjudet att på ett störande sätt framföra vattenskoter. För att kunna göra en indelning enligt de föreslagna kategorierna krävs en noggrann kartläggning. Länsstyrelsen har i nuläget inte möjlighet att göra en sådan kartläggning. Bevarandemål i limniska miljöer är uppdaterade.

Jägarförbundet i Uppsala län anser att det inte bör vara några inskränkningar alls i jakt. Ingen art av skogsfågel finns angiven under skyddsvärda arter. Vidare ska tillägg göras för att rövning av sikt- och skjutgator ska utföras. Under C5 ska döda däggdjur och fåglar utgå eftersom det inskränker på jakten. *Länsstyrelsens kommentar:* Gällande beslut från 1995 tillåter jakt på klövvilt, sjöfågel och hare. Förslaget till nytt beslut tillåter jakt i större omfattning. Enligt förslaget är det endast skogsfågel som är undantagen från jakt. För att tillåta jakt på skogsfågel krävs synnerliga skäl och Länsstyrelsen bedömer att det saknas synnerliga skäl utifrån reservatets syfte. Ändring görs så att det tydligt framgår att rövning av siktgator är tillåtet. Detta stod tidigare i skötselplanen. C-föreskrifterna gäller inte vid jakt varför ingen ändring görs av C5.

Naturvårdsverket (NV) tillstyrker Länsstyrelsens förslag. NV delar Länsstyrelsens bedömning att synnerliga skäl finns för att upphäva gällande beslut. NV anser att förslaget behöver preciseras något ytterligare för att bättre motsvara kraven på rättssäkerhet och transparens. Det gäller de föreslagna föreskrifterna B1 och B3, som i likhet med föreskriften B2 kan hänvisa till det som i förslaget utgörs av bilaga 3. *Länsstyrelsens kommentar:* Föreskrift B1 har ändrats så att den enbart omfattar

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HÅLLNÄSKUSTEN

2016-11-18

19(22)

Dnr: 511-1637-15
Dossier: 0360-02-056

gränsmarkering. I föreskrift B3 har utsiktsplatser tagits bort. Övriga åtgärder i föreskrift B3 är av mindre karaktär och det intrång som det innebär är acceptabelt och att beslutet därmed uppfyller kraven på rättsäkerhet och transparens.

Svenska kraftnät påpekar att inom reservatsområdet har Svenska kraftnät en likströmsåterledare. Denna utgör del av elförbindelsen Fenno-Skan. Det är angeläget att Svenska kraftnäts anläggningar kan förvaltas, repareras och underhållas enligt de krav och riktlinjer som gäller för elnätsverksamhet. Vid ett haveri på sjökabeln måste reparationer utföras omedelbart. Svenska kraftnät påpekar vikten av att reservatsföreskrifterna tillåter underhåll, reparation och tillsyn. *Länsstyrelsens kommentar:* Länsstyrelsen inför undantag i reservatsföreskrifterna enligt Svenska kraftnäts önskemål.

Tierps kommun anser att Länsstyrelsen bör överväga om jakt på sjöfågel ska vara tillåten. Fågelskådning är ett av upplevelsevärdena. Om ingen ändring görs så bör det motiveras tydligare varför. Länsstyrelsen bör också beskriva klimatförändringarnas och havsnivåhöjningens påverkan på bevarandevärdena. *Länsstyrelsens kommentar:* Sjöfågeljakt är tillåten i gällande beslut. Det pågår mycket lite jakt och enligt ornitologer påverkar den inte populationerna av sjöfågel. Enligt de intrångsavtal som skrivits med markägare är jakt på sjöfågel tillåten och om den ska förbjudas krävs nya förhandlingar. Om man i framtiden bedömer att jakt på sjöfågel påverkar populationerna kan förhandlingar tas. Ställningstagandet har motiverats tydligare. I skötselplanen beskrivs vilken påverkan klimatförändringarna kan få på gölgrodan. Det saknas kunskap för att kunna beskriva påverkan av klimatförändringarna.

Upplands Botaniska Förening anser att förändringar i beslutet är väl motiverade. Det är dock önskvärt att en oklarhet i förslaget till beslut rättas till med avseende på föreskrift C3. Enligt punkt C3 på sid. 9 ges undantag för plockning av blommor, matsvamp och bär, medan C3 på sid. 12 ger intryck av att undantaget gäller plockning av matsvamp, frukt och bär, men inte blommor. Vidare efterlyser föreningen förtydliganden i skötselplanen angående utbredning av duvspindling samt begreppet cyprinider. *Länsstyrelsens kommentar:* Ändring är gjord så att C3 ger ett undantag för plockning av blommor, matsvamp, frukt och bär. Utbredning för duvspindling har förtydligats. Begreppet cyprinider omfattar många arter och Länsstyrelsen anser att det är ett bra samlingsbegrepp.

Mindre ändringar av redaktionell karaktär har gjorts i beslut och skötselplan.

Reservatsområdet har mätts in av Lantmäteriet.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
HÅLLNÄSKUSTEN

20(22)

2016-11-18

Dnr: 511-1637-15
Dossier: 0360-02-056

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och energidepartementet, se bilaga 7.

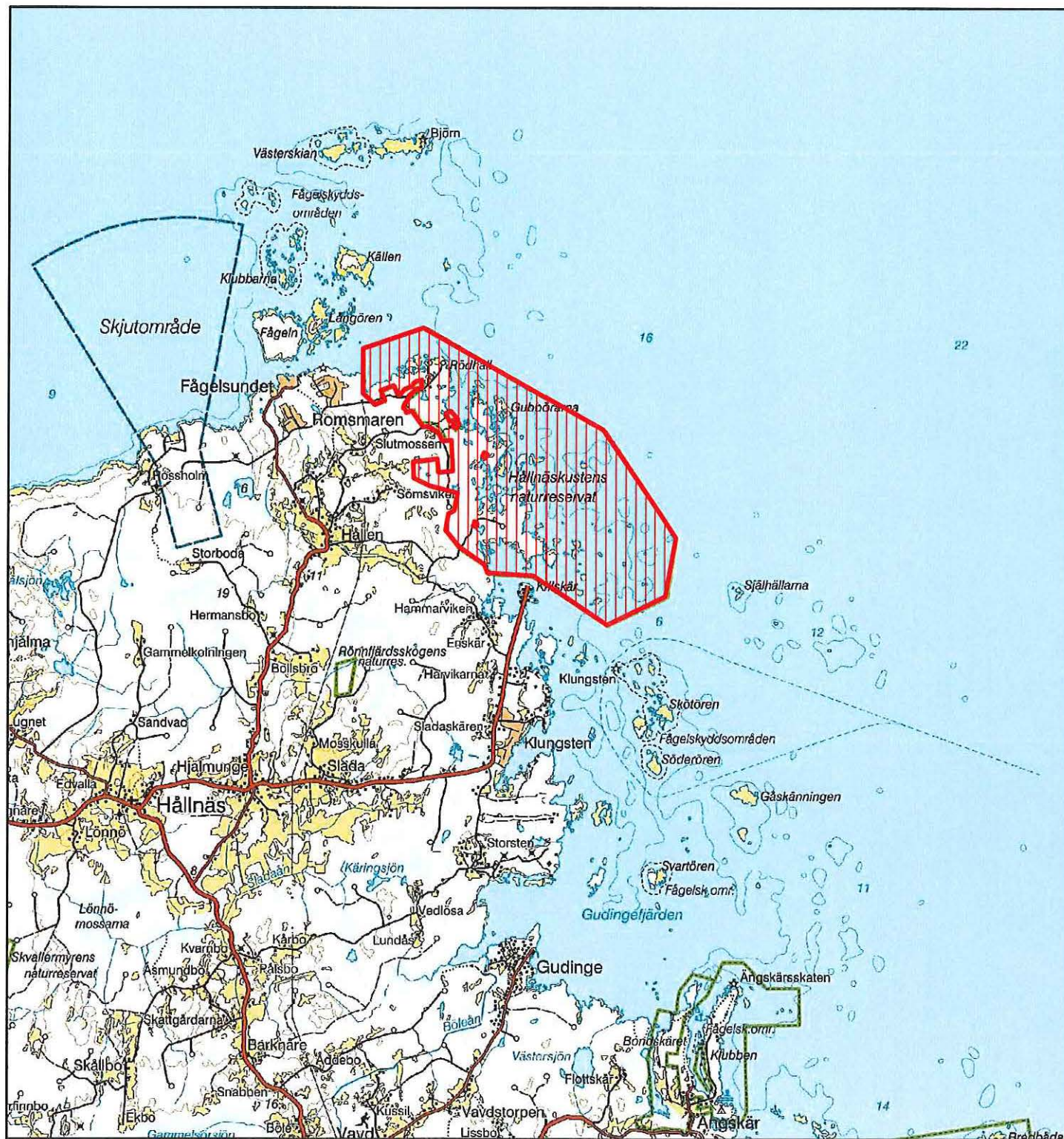
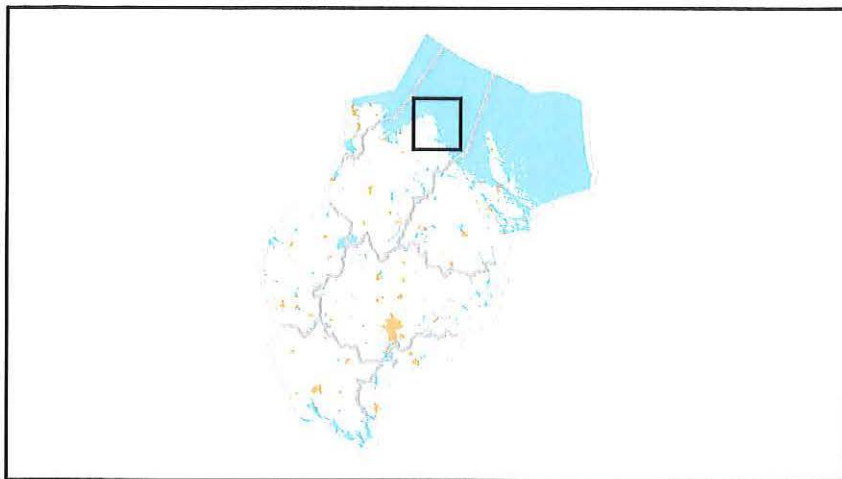
Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Göran Enander. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Johan von Knorring, länsassessor Annika Israelsson, planhandläggare Åsa Blomster, antikvarie Lennart Swanström, naturvårdsdirektör Lennart Nordvarg och naturvårdshandläggare Elisabet Odhult, föredragande.

Göran Enander
landshövding

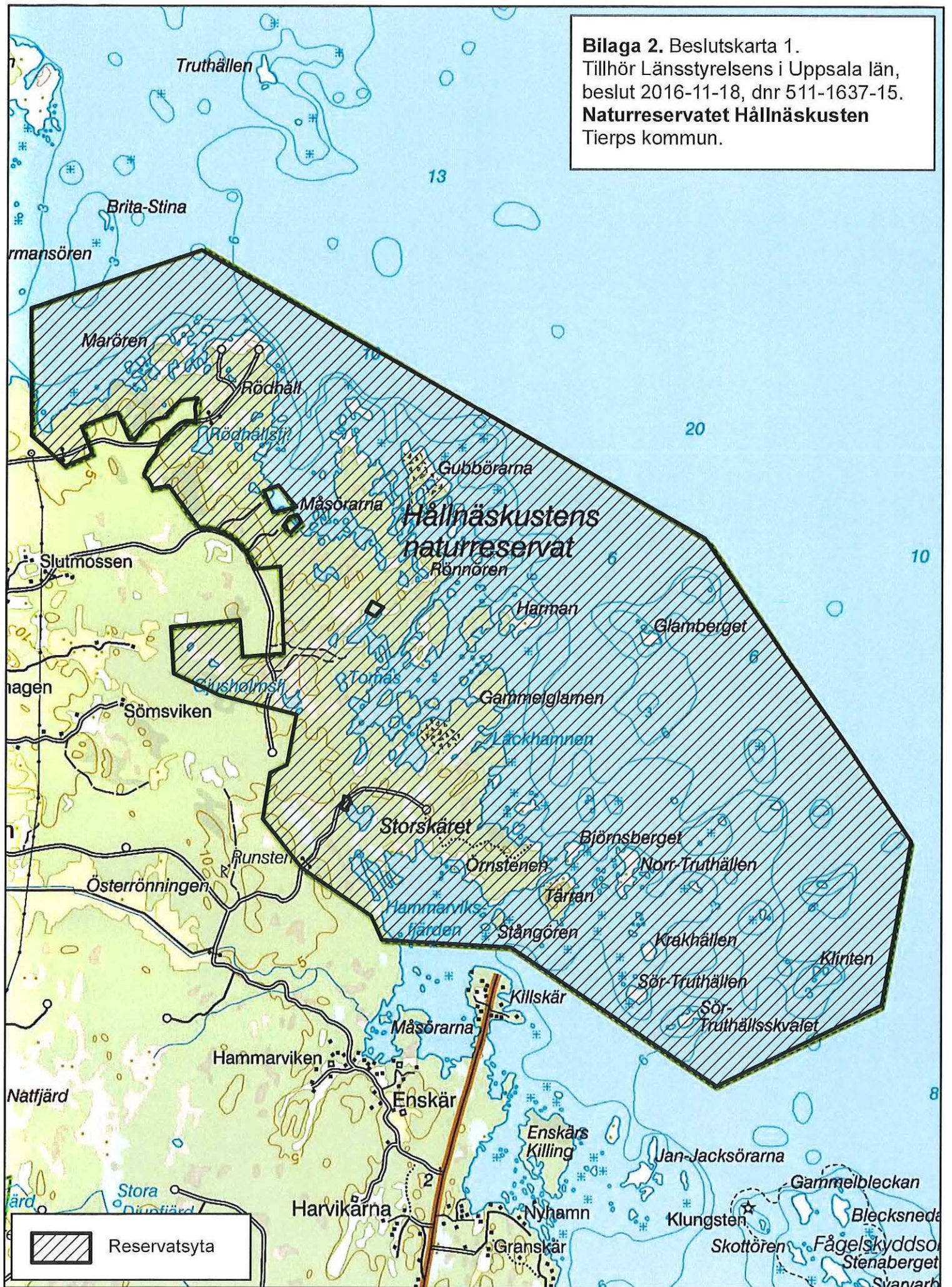
Elisabet Odhult
naturvårdshandläggare

BILAGOR

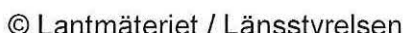
1. Översiktskarta, skala 1:100 000
2. Beslutskarta 1, skala 1:30 000
3. Beslutskarta 2, friluftsanordningar, skala 1:30 000
4. Beslutskarta 3, huvudsaklig förvaltningsinriktning skala 1:30 000
5. Beslutskarta 4, Svenska kraftnäts anläggning, skala 1:30 000
6. Skötselplan med bilagor
7. Hur man överklagar

Bilaga 2. Beslutscharta 1.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
beslut 2016-11-18, dnr 511-1637-15.
Naturresevatet Hållnåskusten
Tierps kommun.

Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
beslut 2016-11-18, dnr 511-1637-15.
Naturreservatet Hållnäs-kusten
Tierps kommun.

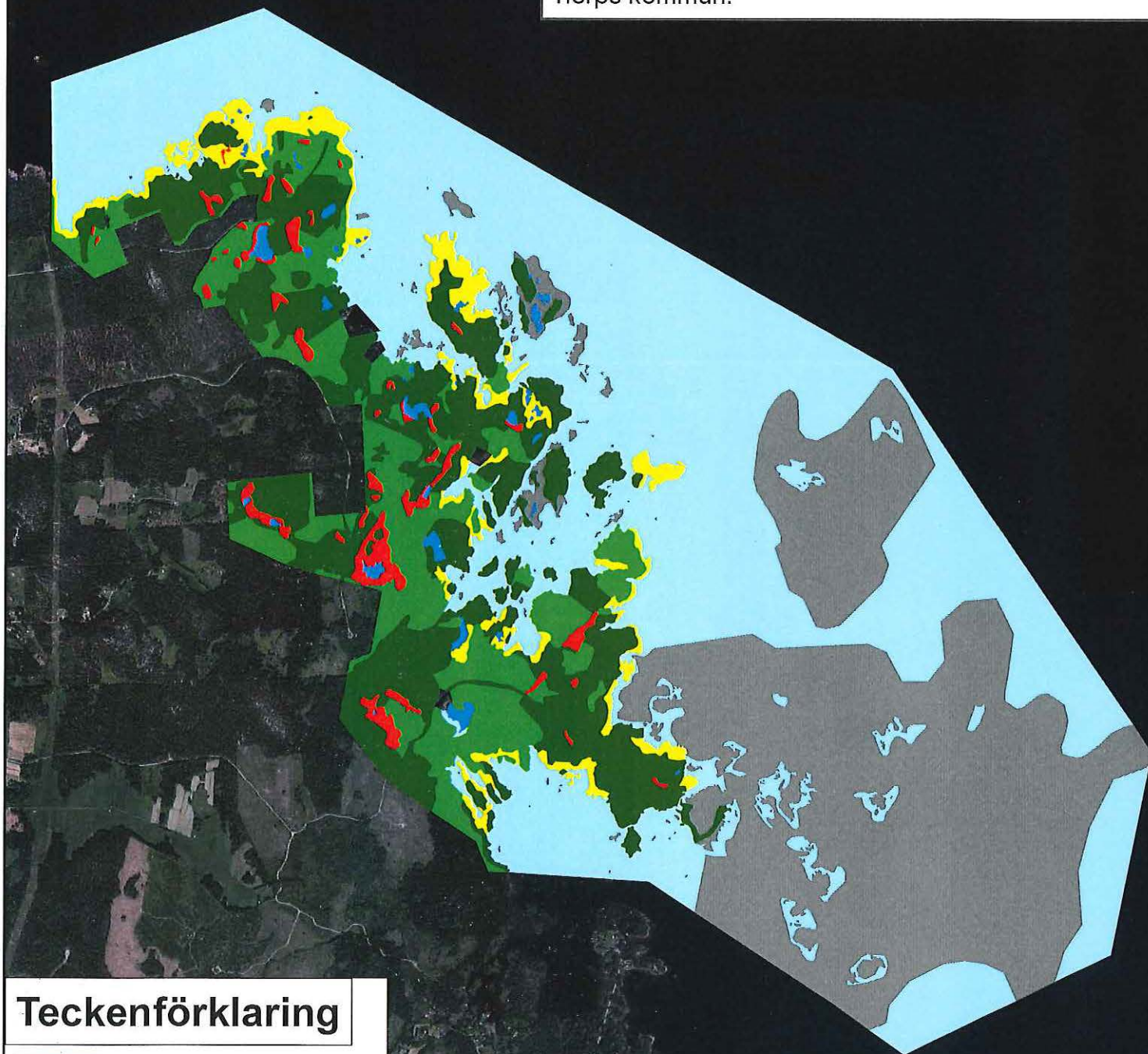
Skala 1:30000

770 385 0

0

770 Meters

Bilaga 4. Beslutscharta 3. Markslag enligt B-föreskrifter.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
beslut 2016-11-18,
dnr 511-1637-15.
Naturreservatet Hållnäs-kusten
Tierps kommun.

Teckenförklaring

- Hav och lagun
- Kalkrika gölar & sjöar
- Rikkärr
- Strandängar
- Ung skog
- Äldre skog
- Öar

Bilaga 5. Beslutscharta 4 Svenska kraftnäts anläggning
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
beslut 2016-11-18, dnr 511-1637-15.
Naturreseptat Hållnåskusten
Tierps kommun.

Skötselplan för naturreservatet

Hållnäskusten

Tierps kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Administrativa data	4
Naturvärdesbedömningar	5
Åtgärdsprogram för hotade arter	5
Allmän beskrivning	6
Historisk och nuvarande markanvändning	6
Områdets bevarandevärden	8
Prioriterade bevarandevärden	8
Biologiska värden	9
Kulturhistoriska värden	14
Värden för friluftslivet	14
KÄLLFÖRTECKNING	15
PLANDEL	16
Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder	16
Skötselområde A: Hav, 522 ha	16
Skötselområde B: Lagun och grunda havsvikar – 110,9 ha	17
Skötselområde C: Öar och skär, 427,4 ha	18
Skötselområde D: Skog med äldre trädskikt – 164,4 ha	19
Skötselområde E: Ung barrskog med lövinslag, 128,1 ha	21
Skötselområde F: Betesmark – 18,0 ha	22
Skötselområde G: Strandängar, 33,6 ha	23
Skötselområde H: Rikkärr, 20,3 ha	24
Skötselområde I: Hällmarkskogar, 14,9 ha	25
Skötselområde J: Kalkrika gölar och sjöar, 9,7 ha	26
Anordningar för friluftslivet	28
Byggnader	30
Upplysningar	31
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	32
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	32
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	32
BILAGOR	34

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer, skydda och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter samt tillgodosätta behovet av områden för friluftslivet.

Det preciserade syftet med naturreservatet Hållnäckskusten är att:

- bevara ett område med påtaglig landhöjningspåverkan,
- bevara, återställa och vårda livsmiljöer av betydelse för hotade växter och djur,
- bevara de marina grundområdenas betydelse som livsmiljö och uppväxtområden för marina arter,
- bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås på biogeografisk nivå för utpekade naturtyper och arter enligt Natura 2000,
- bevara de geologiska bildningarna, de hydrologiska betingelserna och våtmarkerna,
- bevara ett för allmänheten attraktivt besöksområde som stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv.

Syftet ska uppnås genom att:

- inte tillåta skogsbruk eller exploaterande verksamheter,
- äldre skog lämnas i stort att utvecklas genom naturlig dynamik,
- yngre skog med påverkan av skogsbruk återställs till naturskog,
- rikkärr, strandängar och skogsbeten hävdas genom slåtter och bete,
- livsmiljöer för hotade arter återställs och vårdas,
- lek- och uppväxtmiljöer för fisk bevaras och vårdas,
- åtgärder vidtas för att underlätta utövande av friluftsliv i området.

BESKRIVNINGSDDEL

Administrativa data

Naturreservatets namn:	Hållnäs-kusten
NVR ID:	2002409
Beteckning enligt Natura 2000:	Hållnäs-kusten SE0210019
Kommun:	Tierp
Fastigheter:	Glamberget 1:1 (hela) Hållen 1:3 (del av), 1:4 (del av), 2:3 (del av), 2:5 (del av), 2:8 (del av), 2:14 (del av), 5:31, 5:32 (del av), 5:33 (del av), 30:1 (del av), Hållnäs 3:2 (del av), 4:1 (hela), 5:1 (hela), 6:1 (hela), Rödhäll 1:1 (hela), 1:2 (hela)
Markägare:	Staten, bolag, enskilda
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Samfälligheter:	Hållen S:3 (skär), Hållen FS:15 (fiske), Hållnäs GA:1 (väg), Hållen GA:8 (väg),
Fastighetsanknutna rättigheter:	Servitut 0360-12/5.1 (kraftledning), 03-HÅL-270 (väg till båtplats), 03-HÅL-270 (båtväg i sjön), 0360-09/71.1 (väg), 0360-09/71.2 (avlopp), 0360-09/71.3 (väg), 0360- 09/71.4 (väg), 0360-09/71.5 (parkering), avtalsservitut (kraftledning), 03-93:460.1 (ledningsrätt)
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget ca 37 km nordost om Tierp på den nordöstligaste delen av Hållnäs-halvön. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga 1 i beslutet.
Gräns:	Området har markerats med skraffering på bifogad beslutskarta, bilaga 2 i beslutet.
Areal - reservatet:	Totalt 1449,3 hektar, varav landareal ca 430 ha

Naturvärdesbedömningar

Reservatet ingår i länets naturvårdsprogram (1987) som objekt 60.19, vilket bedömdes tillhöra klass I (högsta naturvärde). I motiveringen framhålls områdets stora variation av olika värdefulla naturmiljöer. Här finns värden knutna till den ständiga förändringen som skapas genom landhöjningen och som ger nyskapande av gölar och kalkrik mark. Den kalkrika marken ger gynnsamma förhållanden för gölgroda och i rikkärren finner man orkidéer som kärrknipprot och gulyxne. Längs kusterna finns värdefulla miljöer med havsstrandängar, skär, grund och inslag av lövskogar i strandnära miljö. Vidare framhålls att området har stora värden för vetenskap och rekreation och en prägel av orördhet. Området har även ett rikt fågelliv.

Delar av reservatet ingår i länets Våtmarksinventering (1986) och har bedömts vara klass 1-objekt (särskilt värdefullt objekt) med motiveringen att områdena har limnologiska värden, botaniska värden och är lokaler för gölgroda.

Reservatet är medtaget i "Ekologiskt känsliga områden i Uppsala Län" (1994). Här framhålls områdets värdefulla heterogenitet med miljöer laguner, kärr, småsjöar, lundmiljöer, strandskog och urskogslika skogsbestånd. Av artgrupper framhålls orkidéer, skalbaggar, ett rikt fågelliv och lokal för gölgrodan.

Naturresevatet ligger i en värdeetrakt (Hållnåskusten) som är utpekad i den regionala strategin för formellt skydd av skog i Uppsala län (2006). Vårdeetrakten karakteriserås bl. a. av lövrika strandskogar, kalkbarrskogar, rikkårr, örtrika sumpskogar, småsjöar samt grunda och avsnörda vikar.

Reservatet hyser övår hälften av länets ansvarsnaturtyper - rikkårr, havsstrandång, små öar och skår i Östersjön, grunda vågexponerade bottnar (rev), grunda trösklade havsvikar (laguner), kalkbarrskog, glupar och kransalgssjöar. Tolv regionala ansvarssarter finns i reservatet, bland annat svårta, duvspindling och gölgroda. Sju av dessa är knutna till någon av de uppräknade ansvarsnaturtyperna.

Åtgårdsprogram för hotade arter

Inom reservatet förekommer fyra arter som omfattas av åtgårdsprogram för hotade arter (ÅGP).

- Skråntårna omfattas av åtgårdsprogrammet för skråntårna.
- Gölgroda omfattas av åtgårdsprogrammet för gölgroda.
- Gulyxne ingår i åtgårdsprogrammet för bevarande av rikkårr.
- Utter omfattas av åtgårdsprogrammet för utter.
- Motaggsvamp, duvspindling och odörspindling ingår i åtgårdsprogrammet för kalktallskog.

- Gran, tall och ek äldre än 200 år samt övriga trädslag äldre än 140 år klassas som särskilt skyddsvärda träd och ingår i åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd.
- Havsörn och större vattensalamander har omfattats av ÅGP men dessa program har avslutats.

Allmän beskrivning

Naturreseptatet Hållnåskusten består av en kustremsa som stråcker sig från Nusand i norr till Hammarviksfjärden i söder. Området har ett rikt växt- och djurliv både på land och i vattnet. Landskapet är mycket speciellt och under ständig förändring i och med den snabba landhöjningen. Terrången är ofta blockig och delvis svårframkomlig, både till land och till sjöss. Havsområdet varierar från vågexponerade hårdbottnar i oskyddade lägen till grunda havsvikar i olika grad av avsnörning från havet. Landområdet är flackt och ligger mestadels lägre än 5 m.ö.h. Reservatets skogar utgörs av hållmarkskog med gamla senvuxna tallar, landhöjningsskog samt äldre barrskog blandad med yngre produktionspräglad skog. Våtmarkerna skapar en karaktärsgivande mosaik med både strandånger, rikkärr och grunda kalkrika småvatten. Här växer också strandlundar där lönn utgör ett stort inslag. Havtorn bildar en karaktéristisk bård på stränder och öar. På områdets strandånger växer t.ex. strandmynta, strandrödtoppa, gultåtel, bunge, ormtunga, segstarr och sumpgentiana.

Vid den höga klippan, Örnstenen, möts man av en naturskogsartad skog med rikligt med död ved.

Klimatet är svagt oceaniskt med förhållandevis milda höstar. Områdets hydrologi är genom landhöjningen komplex och nya sjöar som har ett högt pH-värde avsnörs ståndigt.

Historisk och nuvarande markanvändning

Genom landhöjningen har Hållnåskustens naturreseptatsområde till stora delar blivit blottlagd från 1000-talet och framåt. Sockennamnet Hållnås finns belagt från 1312 (egentligen Holdanås) som ska betyda nåset mot ön Huld. Huld var det som idag är byn Hållen och var på den tiden en ö.

Fram till slutet av 1970-talet var området otillgängligt och saknade skogsbilvägar, förutom vägen i norr som leder ut till f.d. militårområdet vid Rödhåll. Denna otillgänglighet gjorde att skogen inte brukades speciellt hårt utan att plockhuggning var vanligt vilket har stora fördelar för naturvärdena. På häradskartan kan man se att en väg från byn Hållen gick ut mot kusten ungefär till Marsstrandsfjärden (se figur 1), en väg som idag fortsätter en bit längre ut i reservatet. På slutet av 1970-talet

anlades två skogsbilvägar, en i söder till Örnstenen och en centralt i området. I och med anslutande stickvägar kunde skogsbruket bli mera rationellt och modernt, vilket radikalt förändrade skogsbruket i området. En splittrad ägobild i de centrala delarna har gjort att skogens ålder är varierad och olika hårt brukad. Områdets hydrologi är i stort intakt då någon större dikningsaktivitet aldrig förekommit i området, förutom en viss påverkan då skogsbilvägar anlades.

Figur 1 Väg från Hållen by, härads-karta kartlagd 1859-1863

Sannolikt har skogsbete varit vanligt i stora delar av området där även de naturliga strandängarna betades. Hästbete ska ha förekommit på Örnstenen så sent som på mitten av 1900-talet. Än idag syns på vissa håll inslag av öppnare partier där man finner en hävdgynnad flora, som dock är under igenväxning. Igenväxningen har lett till en artrik strandlund. Den innehåller ask och al samt lönn. Växter som sårläka, lundkardborre, myskmadra och lundskavtning växer här.

Reservatet var redan på mitten av 1800-talet dominerat av barrskog med mindre lövinslag. Större slätterängar förekom söder om Måsören och spritt i ett relativt stort område kring Örnstenen (se figur 2). Även på de större våtmarkerna bedrevs slätter.

Figur 2 Slättermarker vid Örnstenen (ön söder om Stora Skäret),
häradskarta kartlagd 1859-1863

Områdets bevarandevärden

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp: grunda havsvikar, laguner, öar och skär, landhöjningsskog, näringsrik barrskog, strandängar, rikkärr och småvatten.

Strukturer: död ved, gamla träd, ostörd hydrologi

Växt-, svamp- och djursamhällen: groddjur, kransalger, rikkärrssamhällen, mykorrhizasvamp med gran och tall, vårlekande fisk

Arter:	<i>Pelophylax lessonae</i>	gölgroda
	<i>Liparis loeselii</i>	gulyxne
	<i>Triturus cristatus</i>	större vattensalamander
	<i>Chara intermedia</i>	mellansträfs
	<i>Cortinarius caeiocanescens</i>	duvspindling
	<i>Arenaria interpres</i>	roskarl
	<i>Melanitta fusca</i>	svärta
	<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
	<i>Larus fuscus</i>	silltrut
	<i>Perca fluviatilis</i>	abborre
	<i>Esox lucius</i>	gädda

Friluftsliv:	naturupplevelse och rekreation
Kulturmiljö:	forntidens, kulturhistoriska lämningar
Limniska värden:	kransalgssjöar
Marina värden:	grunda havsvikar, öar och skär

Biologiska värden

Arter med prioriterat bevarandevärde är understruken.

Hållnaskusten naturreservat är ett unikt område med en ständig landhöjning och kalkrik mark. Området har en stor heterogenitet med värdefulla naturmiljöer som innehåller en intressant flora och fauna. Naturvärdena är främst knutna till marina miljöer som laguner, stora grunda vikar och skär och öar, till skogsmiljöer som primärskog i landhöjningsområde, taiga och näringsrik granskog samt till våtmarker som kalkrika gölar och rikkärr. Prioriterade strukturer är död ved, gamla träd och ostörd hydrologi. I området har man observerat minst 80 naturvårdsarter. Ett flertal av naturvårdsarterna är knutna till de prioriterade naturtyperna till exempel gölgroda, större vattensalamander, kransalger, gulyxne, rikkärrsmossor, mykorrhizasvampar och ett flertal fågelarter.

I området finns ett av landets starkaste fästen för gölgrodan (sårbar i rödlistan). Gölgrodan är beroende av grunda och varma vatten med högt pH. Naturreservatet har både bra mikroklimat och spridningsvägar för gölgrodan. Hydrologin är också i stort sett opåverkad vilket har förhindrat onaturlig torrläggning av småvatten. I vattnet förekommer även arter som mindre- och större vattensalamander och blodigel.

Landhöjningen skapar ständigt ny fast mark som med tiden övergår till primärskogar/strandskogar som är näringsrika och där al är ett vanligt inslag. I söder är dessa skogar av typen ask- och allund. Dessa miljöer är även viktiga för fåglar som kräver lövrika miljöer för häckning och födosök. Även områdets skär och småöar är viktiga för fågellivet. Ett hundratal fågelarter har rapporterats från området. Här förekommer rödlistade fågelarter knutna till både kustmiljö (t.ex. svärta, roskarl, silltrut) och skogsmiljöer (t.ex. mindre flugsnappare, och tretåig hackspett). Skräntärna och havsörn har observerats på födosök. I de närliggande områdena Fågelsundet och Stenarna finns skräntärnekolonier. Flera andra arter som t.ex. fisktärna och silvertärna är med i EU:s fågeldirektiv bilaga 1.

Området har en värdefull mosaik med våtmarker och rikkärr/extremrikkärr. Kärrens kalkrikedom ger förutsättningar för en speciell och sällsynt flora. I området finner man flera ovanliga arter som gulyxne, axag och gotlandsag. Några mossor som indikerar rikkärr är exempelvis späd skorpionmossa, korvskorpionmossa och guldspärrmossa.

Den kalkrika granskogen hyser en artrik flora med vissa arter som annars främst förknippas med lövskogar och lundmiljöer. I skogen finner man t.ex. stor låsbräken och orkidéer som knärot, tvåblad, skogsnycklar och skogsknipprot. Här växer även karaktäristiska lundväxter som myskmadra, storrams, trolldruva och tibast. Området hyser även den hotade svampen duvspindling som i Uppland endast är känd från några få platser. Duvspindling bildar mykorrhiza med tall och förmodligen gran i torr, kalkrik barrskog. Andra rödlistade svampar som är klassade som nära hotade är koralltaggsvamp, kopparspindling, odörspindling, vågticka och motaggsvamp.

Kransalgen mellansträfs är bunden till kalkrika områden. Den växer på mjuksediment, främst kalkgyttja. Eutrofiering och störningar genom intensiv båttrafik har uppgetts som den viktigaste hotfaktorn mot mellansträfs.

De grunda havsvikarna är viktiga födosöks- och lekmiljöer för abborre och gädda.

Några arter som är sällsynta för länet vilka gynnas av områdets varma höstar är hampflockel, lundkardborre och lundskafting.

Skyddsvärda arter:

Fåglar

<i>Accipiter gentilis</i>	Duvhök	NT
<i>Arenaria interpres</i>	Roskarl	VU
<i>Caprimulgus europaeus</i>	Nattskärre	VU, A, C
<i>Cephus grylle</i>	Tobisgrissla	NT
<i>Dendrocopus minor</i>	Mindre hackspett	NT
<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka	NT
<i>Ficedula parva</i>	Mindre flugsnappare	NT, A
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Havsörn	NT, A, P, C
<i>Hydroprogne caspia</i>	Skräntärna	NT, A, P, C
<i>Lanius collurio</i>	Törnskata	NT, A
<i>Larus argentatus</i>	Gråtrut	NT
<i>Larus fuscus</i>	Silltrut	NT, C
<i>Melanitta fusca</i>	Svärta	NT, C
<i>Pernis apivorus</i>	Bivråk	NT, A
<i>Picoides tridactylus</i>	Tretåig hackspett	NT, A
<i>Somateria mollissima</i>	Ejder	VU
<i>Sterna hirundo</i>	Fisktärna	A
<i>Sterna paradisaea</i>	Silvertärna	A
<i>Stercorarius parasiticus</i>	Kustlabb	NT
<i>Tetrastes bonasia</i>	Järpe	
<i>Tetrao urogallus</i>	Tjäder	

Kärlväxter

<i>Actaea spicata</i>	Svart trolldruva	s
<i>Botrychium lunaria</i>	Månlåsbräken	NT, s
<i>Botrychium virginianum</i>	Stor låsbräken	VU
<i>Calla palustris</i>	Missne	s
<i>Carex pulicaris</i>	Loppstarr	VU
<i>Corallorhiza trifida</i>	Korallrot	§
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Ängsnycklar	§
<i>Daphne mezereum</i>	Tibast	s
<i>Epipactis helleborine</i>	Skogsknipprot	§
<i>Epipactis palustris</i>	Kärrknipprot	§
<i>Galium odoratum</i>	Myskmadra	s
<i>Gentianella uliginosa</i>	Sumpgentiana	
<i>Goodyera repens</i>	Knärot	NT, §
<i>Hammarbya paludosa</i>	Myggblomster	§
<i>Listera cordata</i>	Spindelblomster	§
<i>Liparis loeselii</i>	Gulxne	NT, A, §, P, C
<i>Mentha aquatica</i>	Strandmynta	
<i>Moneses uniflora</i>	Ögonpyrola	s
<i>Neottia nidus-avis</i>	Nästrot	§, s
<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Ormtunga	
<i>Odontites litoralis</i>	Strandrödtoppa	
<i>Paris quadrifolia</i>	Ormbär	s
<i>Parnassia palustris</i>	Slätterblomma	
<i>Polygonatum multiflorum</i>	Storrams	s
<i>Roegneria canina</i>	Lundelm	s
<i>Sanicula europaea</i>	Sårläka	s
<i>Schoenus ferrugineus</i>	Axag	s

Lavar

<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	NT, s
---------------------------	---------	-------

Mossor

<i>Campylium stellatum</i>	Guldspärrmossa
<i>Scorpidium scorpioides</i>	Korvskorpionmossa
<i>Scorpidium cossonii</i>	Späd skorpionmossa
<i>Calliergon giganteum</i>	Stor skedmossa

Svampar

<i>Climacocystis borealis</i>	Trådticka	s
<i>Cortinarius caesiocanescens</i>	Duvspindling	VU, C
<i>Cortinarius cupreorufus</i>	Kopparspindling	NT, s
<i>Cortinarius muscivus</i>	Odörspindling	NT, C
<i>Cortinarius odorifer</i>	Anisspindling	s

<i>Hericium coralloides</i>	Koralltaggsvamp	NT, s
<i>Hydnellum peckii</i>	Skarp dropptaggsvamp	s
<i>Phellinus pini</i>	Tallticka	NT, s
<i>Oligoporus undosus</i>	Vågticka	NT
<i>Sarcodon squamosus</i>	Motaggsvamp	NT
<u>Ryggradsdjur</u>		
<i>Lutra lutra</i>	Utter	NT, A, P, C
<i>Rana lessonae</i>	Gölgroda	VU, P, C
<i>Triturus cristatus</i>	Större vattensalamander	A, §, P
<i>Triturus vulgaris</i>	Mindre vattensalamander	§
<u>Ryggradslösa djur</u>		
<i>Coleophora lineolea</i>	Stinksyskesäckmal	NT, C
<i>Hirudo medicinalis</i>	Blodigel	
<i>Leucorrhinia albifrons</i>	Pudrad kärrtrollslända	§
<i>Pyrgus alveus</i>	Kattunvisslare	VU
<i>Temnostoma sericomyiaeforme</i>	Bälttigerfluga	NT
<i>Xylophilus corticalis</i>	Vedskalbagge	NT, C
<i>Zygaena filipendulae</i>	Sexfläckig bastardsvärmare	NT
<i>Zygaena viciae</i>	Mindre bastardsvärmare	NT
<u>Fisk</u>		
<i>Esox lucius</i>	Gädda	
<i>Coregonus maraena</i>	Sik	
<i>Perca fluviatilis</i>	Abborre	
<u>Alger</u>		
<i>Chara aspera</i>	Borststrärfse	
<i>Chara baltica</i>	Grönsträrfse	
<i>Chara globularis</i>	Skörsträrfse	
<i>Chara intermedia</i>	Mellansträrfse	
<i>Chara virgata</i>	Papillsträrfse	
<i>Chara vulgaris</i>	Busksträrfse	
<i>Tolypella nidifica</i>	Havsrufose	

Teckenförklaring:

- A = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
- s = Signalart enligt Skogsstyrelsen (2013)
- § = Arten är fridlyst i Sverige
- P = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter
- C = Ansvarsart för Uppsala län

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan år 2015:

CR = Critically endangered	Akut hotad
EN = Endangered	Starkt hotad
VU = Vulnerable	Sårbar
NT = Near threatened	Nära hotad

Limniska/marina värden

Områdets hydrologi är genom landhöjningen och den snabba uppgrundningen komplex. Nya sjöar avsnörs ständigt, somliga har helt tappat förbindelse med Östersjön medan andra får ett inflöde av brackvatten vid högvatten. I naturreservatet finns ett flertal gölar och småvatten som tidigare varit havsvikar. De flesta av dessa vatten är små och grunda vilket ger en hög medeltemperatur. Jordarna har hög kalkhalt vilket gör att vattnen har ett högt pH-värde. Eftersom de ligger i skogsmark är näringshalterna låga. Bottensedimenten har ofta en alggyttja innehållande blågrönalger och ibland förekommer även blekeutfällning. Vid en inventering av undervattensvegetation i sötvattnen i Hållnäs-kusten under 2008 påträffades 19 arter varav 6 kransalger. Bland annat påträffades mellansträfs, tidigare rödlistad. Övriga kransalgarter är borststräfs, papillsträfs, skörsträfs, rödsträfs och busksträfs. I småvattnen förekommer även gölgroda, blodigel och större vattensalamander. För att gölgrodorna och kransalgerna ska överleva krävs att gölarna är solbelysta under en stor del av dagen.

Områdets många kärr har ofta en förbindelse med varandra i form av surdråg och tidvis vattenfyllda bäckar. Det rika kalkinnehållet skapar en speciell miljö som gynnar kalktåliga växter och djur som föredrar miljöer med högt pH-värde som t.ex. gulyxne och gölgrodan.

De grunda havsvikarna inom naturreservatet är mycket viktiga lek- och uppväxtområden för vårlekande fisk, exempelvis abborre, gädda, sik och cyprinider. Vikarnas varma och vegetationsrika miljö ger skydd och föda för fiskynglen under vår och sommar. De är även viktiga områden för födosökande fåglar, bl.a. tärnor. I vikarna har även grönsträfs och havsrufse påträffats. De grunda, vegetationsklädda hårdbottnarna längs vindexponerade delar av kusten är också en viktig miljö för den marina floran och faunan i området.

Geovetenskapliga värden

Terrängen utgörs av flack mark som mestadels är lägre än 5 m.ö.h. Berggrunden består huvudsakligen av gnejs som går i dagen i områdets norra kust och vid Örnstenen. I övrigt täcks området mest av korttransporterad morän som ofta är grovblockig. Den lilla skärgård som finns längs med den östra kusten utgörs till stor del av moränstråk som bildar öar och skär. Moränen är kalkrik som en följd av inlandsisens transport av siluriskt kalkmaterial från södra Bottenhavet. Längs den blockrika sträckan finns också i skyddade lägen stora ytor med finsediment.

Kulturhistoriska värden

Inom området har bete och slåtter bedrivits, se ovan under Historisk markanvändning. I området finns två fornlämningar och två kulturlämningar, se bilaga C.

Hållnäs 101: 1: Fornlämning. Stenformation i form av en kompassros med tio armar som har en diameter på 3,7 m. Armarna är ca 1,5 m långa och består av stenar med en diameter mellan 0,15-0,4 m.

Hållnäs 102:1: Fornlämning. Husgrund som mäter ca 5x8 m och är närmast ellipsformad med rak gavel. Grunden består av en oregelbunden och delvis utfallen mur av stenar med en diameter mellan 0,2-0,5 m.

Hållnäs 103:1: Övrig kulturhistorisk lämning. Stenröjd yta omgiven av en stenrad, ca 15 x 15 meter. SV om marken stenfri ca 12 x 7 meter.

Hållnäs 367: Övrig kulturhistorisk lämning. Endast en mindre del i reservatet. Fiskeläge med fiskebodan, ca 70 x 20 meter.

Värden för friluftslivet

Reservatet har höga värden för friluftslivet. Området ger en känsla av orördhet i flera delar vilket är viktigt ur rekreationssynpunkt. Idag finns två bilvägar in i reservatet. Vägen in till Rödhäll ger tillgänglighet till kusten även om det är drygt en kilometer att gå från parkeringen till kusten. Vid kusten ges möjligheter till vandringar, fågelskådning och botaniska upplevelser i form av naturliga strandängar. Vid parkeringen vid Örnstenen leder en stig genom den näringsrika barrskogen och ut till den högt belägna klippan som ger en magnifik utsikt över havet. Det finns stora möjligheter till paddling och fiske i naturreservatet.

KÄLLFÖRTECKNING

Publicerade skrifter

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015 - The 2015 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Jonsell, B & L. 1995. Floran i Hållnäs socken. Svensk Botanisk tidskrift 79:257-312.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 1986. Inventering av våtmarker i Uppsala län. 1. Rapport och bearbetning.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 1987. Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv (objekt 60.19). Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr. 2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 1994. Ekologiskt känsliga områden i Uppsala län (del av objekt 025). Meddelandeserien 1994 nr. 13.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2004. Gölgrödor och trollsländor längs Nordupplands kust. Meddelandeserien 2004:18.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2005. Kustfågelinventeringen i Uppsala län. Meddelandeserien 2005:6.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2005. Skötselplan för naturreservatet Hållnäs-kusten Tierps kommun, nr 231-3072-92.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2006. Skötselprogram till delar av naturreservatet Hållnäs-kusten, nr 231-6138-95.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2007. 2005 års inventering av gölgröda längs Nordupplands kustband, samt utvärdering av gölgrödans åtgärdsprogram. Meddelandeserie 2007:1.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2010. Fiskrekrytering i Uppsala läns skärgårdar. Meddelandeserien 2010:01.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2012. Inventering av undervattensvegetation i sötvatten i naturreservatet Hållnäs-kusten, Uppsala län. Meddelandeserien 2012:03
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2015. Ansvarsarter och ansvarsnaturtyper i Uppsala län. Meddelandeserien 2015:03.
- Naturvårdsverket. 2006. Åtgärdsprogram för rikkärr. Rapport 5601.
- Naturvårdsverket. 2006. Åtgärdsprogram för rödlistade fjälltaggsvampar. Rapport 5609.
- Naturvårdsverket. 2007. Åtgärdsprogram för skräntärna, 2007-2011. Rapport 5707.
- Naturvårdsverket. 2014. Åtgärdsprogram för gölgröda, 2014-2018. Rapport 6631.
- Nitare, J. (ed.) 2000. Signalarter - Indikationer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Opublicerade skrifter

- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2008. Rikkärrsinventering Tierps kommun.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2009. Bevarandeplan för Natura 2000-område Hållnäs-kusten SE0210019.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2014. Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2015. Bättre tillgänglighet i 5 naturreservat.

Digitala källor

- ArtDatabanken. 2015. Artfaktablad: <http://artfakta.artdatabanken.se/>
- Riksantikvarieämbetet. 2015. Fornminnesregistret: <http://www.raa.se/hitta-information/fornsok-fmis/>
- Skogsstyrelsen. 2013. Signalartsförteckning. <http://www.skogsstyrelsen.se/Myndigheten/Skog-och-miljo/Biologisk-mangfald/Signalarter/>
- Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, tillgänglig på <http://karta.svo.se/>
- Sportfiskarna. 2015. <http://www.sportfiskarna.se/Miljo/Praktisk-fiskevard>

Kartmaterial

- Lantmäteriets digitala häradsekonomiska karta.

PLANDEL

Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder

Reservatet har delats upp i 10 skötselområden. För avgränsning av områdena A-J, se skötselområdeskarta, bilaga A. Reservatsområdet är mosaikartat och gränsen mellan olika skötselområden är diffus. Eftersom naturreservatet ligger inom landhöjningskust kommer några av naturtyperna att övergå till nya naturtillstånd. En adaptiv förvaltning är därför nödvändig.

Skötselområde A: Hav, 522 ha

Naturtyper enligt Natura 2000: 1140 Ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten, oklassat hav

Beskrivning: Skötselområdet är en del av Bottenhavet. Skötselområdet innefattar naturtypen ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten samt stora arealer oklassad marin miljö. Bottnarna är ofta fria från makrovegetation men har stora mängder blågrönalger och kiselalger. Ler- och sandbottnar är viktiga födosökmiljöer för änder och vadarfåglar.

Bevarandemål: Skötselområdet ska ha naturtyper med artrika växt- och djursamhällen. Häckande och rastande fåglar ska förekomma.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Vid behov sätta holkar för sjöfågel inne i vikarna.

Figur 3 Skötselområde Hav

Skötselområde B: Lagun och grunda havsvikar – 110,9 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: 1150 Lagun, 1160 Stora grunda vikar och sund

Beskrivning: Genom landhöjningen skapas laguner som helt eller delvis är skilda från havet genom t.ex. hällar eller sandbankar. Lagunerna kan ha varierande salthalt och vattenvolym, beroende på avdunstning, sötvattentillrinning samt tillfälliga översvämningar av havsvatten. Laguner omfattar serien juvenila flador, flador och gloflador. När en gloflada snörs av helt bildas en glo. Gloflador domineras ofta av havsnajas med stort inslag av rödsträfsse. I större flador dominerar vegetation av borstnate, knoppslinga och havsnajas. Hårsärv och hjulmöja är också relativt vanliga och trådnate växer på något exponerade, grunda, grusiga och steniga bottenar.

I vikarna förekommer borstnate, ålnate, knoppslinga, axslinga, havsnajas, rödsträfsse och borststräfsse. Grunda havsvikar är viktiga lek- och uppväxtområden för olika vårlekande fiskarter som cyprinider, abborre och gädda. De är även viktiga födosöksområden för fåglar.

Bevarandemål: Arealen laguner och stora grunda vikar ska vara minst 110,9 ha. En naturlig succession från juvenila flador till glon ska upprätthållas. De arter som är typiska för flada-gloserien ska finnas kvar i livskraftiga populationer. Exempel på sådana arter är kransalger, havsnajas, slingor, natar, möjor. Naturtypen ska fungera som lek- och uppväxtområden för vårlekande fisk som abborre och gädda. Typiska fågelarter som fisktärna och silvertärna ska födosöka regelbundet i området.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Om fiskbestånden minskar kan det behövas fler strukturer för fisken att leka på och som ger skydd åt ynglen. För att skapa dessa strukturer kan man anläggande risvasar. Risvasar kan byggas på olika sätt. Ett sätt är att ta fem – tio toppkapade smågranar och bygga en vase av dessa.
- Holkar för sjöfågel

Löpande: Underhåll risvasar

Figur 4 Skötselområde lagun

Skötselområde C: Öar och skär, 427,4 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: 1620 Skär i Östersjön, 1630 Havsstrandäng, 8230 Hällmarkstorräng, 9010 Taiga, 9030 Landhöjningsskog

Beskrivning: Inom den marina delen av naturreservatet finns många små öar och skär i varierande storlek. Här förekommer allt från renspolade öar till större skogsbärande öar. Vegetationen på de exponerade öarna består av arter som är anpassade till torka, solexponering, vind- och saltpåverkan och frånvaron av egentlig jordmån. Dessa öar är ofta häckningsplatser för fåglar. Strax utanför fastlandet ligger flera större öar med variation av naturtyper. På öarna finns både äldre mossrik granskog och gamla tallar och björkar varierat med yngre träd som främst växer i kustnära läge. Vid stränderna finner man ofta al och ask. I öarnas ytterkanter finns blockiga stränder och naturliga havsstrandängar. På en av öarna (Gubbörarna) finns en grund göl där man funnit gölgroda. Området omfattar även havsområdet runt skären ner till det vattendjup där bottenvegetationen upphör. På vågexponerade, steniga bottnar dominerar alger, bl.a. blå- och smaltång, och på sand- och lerbottnar finns rotade växter som natar och slingor.

Bevarandemål: Arealen naturtyp skär i Östersjön ska vara minst 396 ha. Området ska ha förutsättning att hysa många häckande fågelarter som exempelvis roskarl, rödbena, svärta, fisk- och silvertärna. Det ska

finnas förekomst av gölgröda. I undervattensdelarna ska det finnas makrovegetation med exempelvis blåstång och sudare.

Äldre skog lämnas att utvecklas fritt.

Skötselåtgärder: Löpande:

- Røjning på viktiga fågelskär vid behov. Viktiga fågelskär som bör prioriteras att hållas öppna är Sör-Truthällsskvalet, Norr Truthällen, skär i Örnstenviken, Glamberget och Gubbörsrasen. Större skogsbevuxna öar med äldre skog lämnas orörda.
- Gölar med gölgröda hålls fria från vegetation som kan skugga i söderlägen. Arbeten utförs under höst och vinter då risken för störningar på gölgrödeyngel och reproducerande vuxna är som minst.
- I samråd med jaktlagen arbeta för utökad minkjakt.

Figur 5 Skötselområde öar och skär

Skötselområde D: Skog med äldre trädskikt – 164,4 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: 9010 Västlig taiga, 9030 Landhöjningsskog, 9050 Näringsrik granskog, 91D0 Skogsbevuxen myr

Beskrivning: Ört- och kalkrik barr- och blandskog som är flerskiktad och ofta har en längre skoglig kontinuitet. I buskskiktet växer förutom yngre gran även olvon och måbär. Skogen domineras av ristyp men

kalkgynnade arter som lundelm, blåsippa och ormbär förekommer spritt. I skogen finner man även orkidéer som skogsknipprot och knärot. På flera av de äldre granarna finner man gammelgranslav. I flertalet av delområdena råder brist på död ved och grova träd förekommer i allmänhet sparsamt. I detta skötselområde ingår även myrmarker samt löv- och sumpskogar. Myrarna har ett trädsikt bestående av senvuxen tall, samt al och björk. På myrarna växer pors och olika starrarter. Sumpskogarna har i stort opåverkad hydrologi och domineras av barr- eller lövträd. Även i barrsumpskogen förekommer ofta större inslag av al. Skogen vid Örnstenen har en varierad äldre skog med både barrskog, blandskog och ask-allundskog.

Bevarandemål: Arealen landhöjningsskog ska vara minst 85 ha, näringsrik granskog 23 ha och västlig taiga 49 ha. Skogen ska ha ett flerskiktat, olikåldrigt trädsikt, grova träd och rikligt med död ved. Lövinslaget ska vara stort. Skogen ska ha en ostörd hydrologi. Häckfågelarter som tretåig hackspett och mindre hackspett ska förekomma. Duvspindling ska förekomma.

Skötselåtgärder: Restaurering:

- Grova tallar och grova lövträd gynnas genom frihuggning.

Löpande:

- I områden med kalkbarrsvampar ska det finnas en kontinuitet av tall och gran. Det kan finnas behov av markstörning för att nya träd ska kunna etablera sig. Markstörning kan åstadkommas genom att sätta upp en saltsten eller genom bränning.
- Sump- och lövskogarna lämnas utan åtgärder förutom att vid behov röja gran.
- Bränning av mindre områden. Innan eventuell bränning måste det undersökas var markkabel är belägen.
- Vid behov ytterligare utglesning och skapande av död ved.

Figur 6 Skötselområde skog med äldre trädskikt

Skötselområde E: Ung barrskog med lövinslag, 128,1 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: Oklassad skog 9900

Beskrivning: Planterad barrskog/ung barrskog och där det finns behov av naturvärdesinriktade huggningar alternativt naturvårdsbränning i lämpliga områden. Här innefattas även hyggen med kvarlämnade fröträd och lövträd som är äldre än de planterade träden. I vissa av dessa områden har björken genom naturlig succession starkt etablerat sig i granbeståndet. Skogen är i allmänhet tät. I vissa av områdena har äldre träd av tall, gran, asp och björk lämnats.

Bevarandemål: Skogen ska bestå av flerskiktad barrskog eller lövskog med naturskogskvaliteter. Det ska finnas rikligt med död ved och andelen lövträd ska vara minst 30 %.

Skötselåtgärder: Restaurering

- Huggning och röjning för att skapa en mer variationsrik skog med olika trädslag och ålder. Alla äldre träd sparas. Lövinslaget efter gallring ska vara stort. I delområden där lövinslaget är stort kan man med fördel låta lövet helt dominera och på så sätt skapa en lövskog.

- Naturvårdsbränning är ett alternativ och komplement till huggning. Innan eventuell bränning måste det undersökas var markkabel är belägen.

Löpande:

Vid behov ytterligare utglesning och skapande av död ved.

Skötselområde F: Betesmark – 18,0 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: 1630 Havsstrandäng, 9070 Trädklädd betesmark, 9030 Landhöjningsskog, 9900 Oklassad skog

Beskrivning: Måsörarna har en variation av naturtyper, från öppna strandängar till trädklädd betesmark. Det finns även ett rikkärr och en göl med gölgröda i skötselområdet. Det finns gott om hävdgynnade arter. Gränsen till intilliggande skötselområde är flytande och avgränsningen av betesmarken avgörs vad som är praktiskt möjligt.

Bevarandemål: Arealen betesmark ska vara 18 ha. Reservatets trädklädda betesmarker ska vara präglade av bete och ha en mosaikartad struktur med förekomst av gamla hävdpräglade träd. Igenväxningsvegetation förekommer endast sparsamt. Gullviva, liten blåkllocka, ormtunga och slätterblomma ska förekomma.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Nytt stängsel om det finns tillgång på djur.

Restaurering:

- Røj/gallra fram små luckor i skogsbetet på Måsörarna.

Löpande:

- Bete, om det finns tillgång till djur.
- Översyn av stängsel och tillsyn av djur.

Figur 7 Skötselområde betesmark

Skötselområde G: Strandängar, 33,6 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: 1220 Sten- och grusvallar, 1230 Vegetationsklädda havsklippor, 1630 Strandängar vid Östersjön, 8230 Hällmarkstorräng

Beskrivning: Längs med kusten finns exponerade, bitvis blockiga partier som kan benämnas strandängar. Dessa områden hålls öppna på grund av ishyvling samt högvattensituationer som i stort förhindrar etableringen av vedartad vegetation. På dessa ytor finner man en bitvis rik örtvegetation med arter som strandrödtoppa, sumpgentiana, slåtterblomma, ormtunga, segstarr och strandmynta. Vass och rörsvingel är dock vanligt förekommande och dominerar ibland helt fältskiktet. Längre in mot stranden växer havtorn och al.

Bevarandemål: Arealen av naturtypen strandängar vid Östersjön ska vara minst 19 ha och arealen hällmarkstorräng minst 13 ha. Naturtypen ska ha förutsättning att hysa många häckande fågelarter. De typiska arterna slåtterblomma, strandrödtoppa, sumpgentiana och ormtunga ska förekomma.

Skötselåtgärder: Löpande:

- Övervakning av hur strandängarnas buskskikt förändras.
- Röjning av buskar och vass vid behov.

Skötselområde H: Rikkärr, 20,3 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: 7230 Rikkärr

Beskrivning: Spritt i naturreservatet förekommer rikkärr av varierande storlek. De kalkpåverkade kärren har i allmänhet ett större inslag av vass och starr och vass kan ibland vara helt karaktärgivande för områdena. På kärren växer arter som majviva, slåtterblomma, axag, ängsnycklar, gulyxne och myggblomster. Det finns även flera mossor som indikerar rikkärr. I kanterna av kärren växer ofta senvuxen al, tall och björk och ibland etablerar sig dessa även ute i kärren.

Bevarandemål: Arealen rikkärr ska vara minst 20 ha. Förutsättningen för att naturtypen ska bevaras är en opåverkad hydrologi. Det ska finnas en naturlig variation av strukturer som ger förutsättning för de arter som har sin livsmiljö inom naturtypen. Det ska finnas en ständig tillgång på vatten med högt pH. De typiska arterna gulyxne, axag och späd skorpionmossa ska ha stabila eller ökande populationer. Igenväxningsvegetation ska endast förekomma sparsamt.

Skötselåtgärder: Restaurering:

- Genomgång av samtliga rikkärr för att prioritera vilka som är i behov av skötselåtgärder som slåtter och röjning för att hejda igenväxningen.
- Slåtter och röjning.

Löpande:

- Övervakning av kärrens igenväxningshastighet.
- Röjning av pors, vass, buskar och träd på utvalda rikkärr. Exempel på prioriterade rikkärr för röjning är Rödhällsfjärden (vass och sly) samt Ömossjön och Brännlekssjön (vass och pors).
- Extensiv hävd med slåtter vart tredje till vart femte år för de atrikaste kärren, som Ömossjön och Brännlekssjön. Dessa har en historik med slåtter enligt häradskartan.

Figur 8 Skötselområde rikkärr

Skötselområde I: Hällmarksskogar, 14,9 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: 9014 Västlig taiga Hällmarkstallskog

Beskrivning: I området förekommer hällmarksskog på både höglänta och flackare partier. Åldern på skogen varierar men träden är överlag senvuxna och har plattade kronor. I de äldsta skogarna har träden pansarbark och man finner här även den rödlistade signalarten tallticka. I de äldre skogarna, som är mindre påverkade av skogsbruk, förekommer död ved allmänt.

Bevarandemål: Arealen hällmarksskog ska vara minst 14 ha. Hällmarksskogen ska ha naturskogskaraktär med ett flerskiktat/olikåldrigt trädskikt. Det ska finnas död ved i olika former. Andelen gran ska vara liten. Tallticka ska finnas spridd i naturtypen.

Skötselåtgärder: Restaurering:

- Skötselområdet ska i stort lämnas utan åtgärder. Om behov finns frihuggning av tall.
- Eventuellt bränning.

Figur 9 Skötselområde hållmarksskog

Skötselområde J: Kalkrika gölar och sjöar, 9,7 ha

Naturtyp enligt Natura 2000: 3140 Kransalgssjöar

Beskrivning: I området förekommer en större mängd grunda gölar och ett par djupare vatten som kan benämnas som sjöar. Vattnen har bildats av landhöjningen och bildas fortfarande allteftersom landnivån höjs. Kring vattnen växer ofta rikligt med vass och starr. Bottenskiktet består till stor del av kransalger, exempelvis mellansträfsse. Eftersom flertalet av vattnen är grunda får de en hög temperatur på sommaren vilket gynnar gölgrodan. Gölgrodan har en mycket begränsad utbredning i Sverige och dessa vatten är därför av stor vikt för gölgrodepopulationen på nationell nivå. Gölgrodan är känslig för övergödning och dikningar i anslutning till gölarna. Den pågående klimatförändringen kan innebära att nybildningen av gölar avtar. Den kan också innebära att igenväxningen av gölarna ökar. En ökad igenväxning innebär att vattnen inte blir tillräckligt varma för att gölgrodan ska kunna leka och reproducera sig. Det är därför angeläget att följa gölgradans populationsutveckling och sätta in åtgärder vid behov.

Bevarandemål: Arealen gölar och sjöar ska vara minst 9 ha. Nybildning av gölar från laguner ska upprätthållas. Hydrologin ska vara opåverkad och att det ska finnas mattbildande vegetation med stort inslag av kransalger. Mellansträfsse och gölgroda ska ha stabila eller ökande

populationer. Vattnen ska vara fiskfria. Vass ska endast förekomma sparsamt i gölarna.

Skötselåtgärder: Restaurering:

- Rökning av vass och avverkning av tallar som etablerat sig i söderläge och som skuggar gölen/sjön. Mot norr ska träd sparas som vindskydd.
- Tre gölar väster om Rödhäll behöver restaureras, se bilaga B. Detta görs genom att man gräver bort vass och skapar en större vattenspegel. Arbeten i eller i anslutning till småvatten utförs under höst och vinter, då risken för störningar på gölgrodeyngel och reproducerande vuxna är som minst. Arbetena får inte påverka andra naturtyper/arter negativt.
- Vid behov restaurering av andra gölar. Behovet avgörs av de regelbundna inventeringar av gölgroda som genomförs.

Löpande:

- Vid behov rökning av vegetation skuggar gölen från söder.

Figur 10 Skötselområde kalkrika sjöar och gölar

Anordningar för friluftslivet

Beskrivning: I dagsläget finns två farbara vägar in i naturreservatet en i norr vid Nusand och en i söder vid Örnstenen. En tredje väg till reservatet finns i de centrala delarna (Slutmossen) men en vägbom hindrar biltrafik att nå in i reservatet.

Det finns tre parkeringsplatser för naturreservatet. Dessa finns i anslutning till Nusand, Rödhäll och Örnstenen. Det finns sex informationsskyltar i reservatet.

Vid Nusand finns parkering för ca fem bilar. Från parkeringen fortsätter en stig till badplatsen. Vid Nusand finns en havsstrandäng med en badplats intill. Badplatsen domineras av öppen gräsmark med inslag av håll och block. På gräsmarken förekommer en fin ljusälskande flora med arter som ögontröst, slätterblomma, rödklint samt rikligt med ängsnycklar. I strandkanten börjar dock vass att breda ut sig. En bänk med sittplatser står på stranden och även en grillplats med delvis raserade sittbänkar.

Cirka 500 meter från Rödhäll sitter en vägbom. En parkeringsplats för ca 10 bilar finns i anslutning. Nära havet finns en övernattningsstuga, Sälstugan, som är öppen för allmänheten. Intill Sälstugan finns ett torrdass som är tillgänglighetsanpassat.

Vid Örnstenen finns en stor vändplan med plats för ca 10 bilar. Från parkeringen finns en markerad stig som leder ut till Örnstenen. Vid Örnstenen finns två fornlämningar, en kompassros och en husgrund. Det finns dessutom en kulturlämning som består av en stenröjd yta.

Bevarandemål: Områdets friluftslivsanläggningar ska vara i gott skick och förhöja upplevelsen av området. Besökare ska tryggt, säkert, självständigt, samt inom ramen för reservatets syfte och bevarandemål, kunna ta del av de upplevelser området erbjuder och nyttja områdets anordningar. Anordningar ska så långt det är möjligt anpassas till funktionshindrade. Informationen i området ska hjälpa besökarna att få sina förväntningar uppfyllda och bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Gränsmarkeringen för området ska vara i gott skick.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Reservatsskyltar med nya föreskrifter

- Tydligare vägskyltning i norr till parkeringsplatserna vid Nusand och Rödhäll.
- Tydligare vägskyltning till badplats Nusand.
- Tillgänglighetsanpassningar vid Rödhäll som anpassning av fikabord, parkeringsplats och stigar (se rapport Bättre tillgänglighet i fem naturreservat, 2015).
- Vindskydd med eldplats vid Rödhäll. Vedförråd vid eldplats.
- Tillgänglighetsanpassning för att ge möjlighet att höra och se gölgrödor vid Norra Rödhällsgölen. Dessa anpassningar inkluderar röjning av skog, anläggande av bred träspång och en informationsskylt.
- Väderskydd för fågelskådning.
- Längre stig utmed kusten.

Restaurering

- Restaurera eldplats vid Nusand.

Löpande:

- Städade och välhållna parkeringar.
- Underhåll (t.ex. röjning och borttagande av fallna träd, uppmärkning) av stigar och vägar.
- Byt ut skyltar vid behov. Informera om vilka tillgänglighetsanpassningar som finns på respektive plats (toa, stuga, skylt, stig)
- Bättra på gränsmarkeringar kontinuerligt.
- Tillsyn av grillplatser, sittplatser, vedförråd. Plockhuggning av yngre och medelåldriga träd till vedförrådet.
- Röjning vid utsiktsplatser.

Figur 11 Sälstugan

Byggnader

Beskrivning: Sälstugan vid Rödhäll är en röd liten stuga med träpanel och papptak. Stugan har en murad skorsten och en kakelugn. Stuga är öppen för friluftslivet. Intill Sälstugan finns ett tillgänglighetsanpassat torrdass. Byggnaderna ägs av Staten.

Längs vägen till Rödhäll finns en stor förläggingsbyggnad som är byggd av trä. Huset står på betongplintar och för fönsterna sitter träluckor. Intill finns två förråd byggda av trä och målade med röd färg. De har en gjuten grund och taken är av plåt. Byggnaderna är privatägda.

Bevarandemål: Sälstugan ska vara i bra skick och kunna användas som övernattningsstuga.

Skötselåtgärder: Restaurering:

- Om möjligt olika tillgänglighetsanpassningar för Sälstugan. Exempelvis ramp upp till stugan och större dörröppning.

Löpande:

- Underhåll av Sälstugan och tillhörande torrdass så att allt är i gott skick

Upplysningar

Bränder

Uppkomna bränder ska släckas. Efter en eventuell skogsbrand lämnas det brända området för fri utveckling. Död ved, såväl stående som liggande, lämnas på platsen. Undantag måste dock göras för åtgärder som är nödvändiga för människors säkerhet och framkomligheten längs stigar.

Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar

Befintliga körvägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar inom reservatet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras.

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området. Förvaltaren får även ställa upp manskapsbodar i samband med skötselinsatser.

Stängsel och staket

Stängsel får sättas upp i de skötselområden som ska betas. Stängslen ska förses med genomgångar där så behövs.

Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Åtgärder som rör forn- eller kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige och Länsstyrelsens översiktliga plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Denna tabell utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i naturreservatet Hållnäs-kusten som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att Länsstyrelsen måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Den slutliga prioriteringen och tidsplaneringen på länsnivå genomförs av Länsstyrelsen.

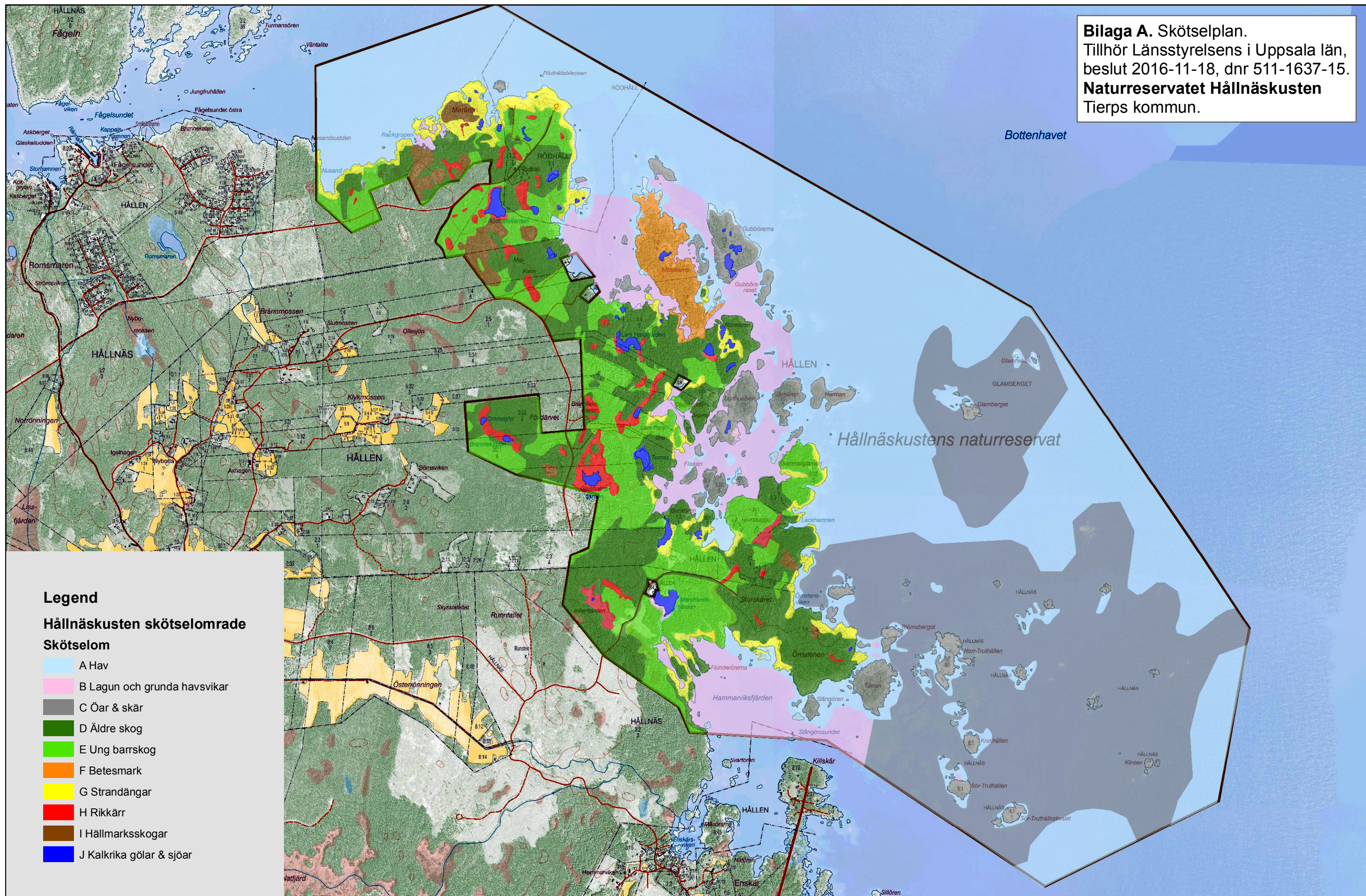
Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselområde	Finansiering
Anlägga holkar	2		A	Skötselanslag
Anlägga risvasar	2		B	Skötselanslag
Underhåll risvasar	2	Återkommande vid behov	B	Skötselanslag
Vid behov röjning fågelskär	1	Återkommande vid behov	C	Skötselanslag
Restaurering/röjning av lokaler för gölgroda	1	Återkommande vid behov	C, J	Skötselanslag
I samråd med jaktlagen arbeta för utökad minkjakt.	1	Återkommande vid behov	C	Skötselanslag
Frihuggning tall och grova lövträd	1		D, E, I	Skötselanslag
Gynna ung gran och gran i områden med kalkbarrsvampar	2	Återkommande vid behov	D	Skötselanslag
Vid behov röjning av gran	1	Återkommande vid behov	D, E	Skötselanslag
Bränning	2	Återkommande vid behov	D, E, I	Skötselanslag
Naturvårdshuggning och röjning	1		E	Skötselanslag
Utglesning och skapande av död ved	2	Återkommande vid behov	D, E	Skötselanslag
Nytt stängsel	2		F	Skötselanslag
Röj/gallra fram luckor	2		F	Skötselanslag

Måsrarna				
Bete	2	Återkommande vid behov	F	Skötselanslag/ miljöersättning
Översyn av stängsel och tillsyn av djur	2	Återkommande vid behov	F	Skötselanslag
Övervakning av strandängar		Återkommande vid behov	G	Skötselanslag
Röjning av vass och buskar på strandäng	2	Återkommande vid behov	G	Skötselanslag
Genomgång av åtgärdsbehov rikkärr	1		H	Skötselanslag
Övervakning av kärrens igenväxningshastighet	1		H	Skötselanslag
Röjning och slåtter	1	Återkommande vid behov	H	Skötselanslag
Informationsskyltar med nya reservatsföreskrifter	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Vägs skyltning i norr	2		Friluftsliv	Skötselanslag
Vägs skyltning till badplats	2		Friluftsliv	Skötselanslag
Tillgänglighetsanpassningar vid Rödhäll (P-plats, fikabord, stigar)	2		Friluftsliv	Skötselanslag
Vindskydd med eldplats vid Rödhäll	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Tillgänglighetsanpassning för att ge möjlighet till upplevelse av gölgröda	2		Friluftsliv	Skötselanslag
Väderskydd fågelskådning	2		Friluftsliv	Skötselanslag
Utreda möjlighet till längre stig från Örnstenen till Rödhäll	3		Friluftsliv	Skötselanslag
Restaurera eldplats vid Nusand	2		Friluftsliv	Skötselanslag
Städning	1	Återkommande vid behov	Friluftsliv	Skötselanslag
Underhåll stigar och vägar	1	Återkommande vid behov	Friluftsliv	Skötselanslag
Byt ut skyltar	1	Återkommande vid behov	Friluftsliv	Skötselanslag
Underhåll gränsmarkering	1	Återkommande vid behov	Friluftsliv	Skötselanslag
Slå av strandäng vid Nusand	2	Återkommande vid behov	Friluftsliv	Skötselanslag
Tillsyn av grillplats, sittplatser, vedförråd.	1	Återkommande vid behov	Friluftsliv	Skötselanslag
Röjning vid utsiktsplatser	2	Återkommande vid behov	Friluftsliv	Skötselanslag
Ramp till Sälstugan	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Underhåll av byggnader	1	Återkommande vid behov	Friluftsliv	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av Bevarandemål	1	Enligt uppföljningsplan	Alla	Skötselanslag
Tillsyn att regler och föreskrifter i reservatet följs	1	Kontinuerligt	Alla	Ramanslag

BILAGOR

- A. Skötselkarta, skala 1:20000
- B. Skötselkarta med namn på platser för åtgärder och åtgärder, skala 1:30 000
- C. Fornminnen, skala 1:10 000

Bilaga A. Skötselplan.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
beslut 2016-11-18, dnr 511-1637-15.
Naturreservatet Hållnäs-kusten
Tierps kommun.

Legend
Hållnäs-kusten skötselområde
Skötselom

- A Hav
- B Lagun och grunda havsvikar
- C Öar & skär
- D Äldre skog
- E Ung barrskog
- F Betesmark
- G Strandängar
- H Rikkärr
- I Hållmarksskogar
- J Kalkrika gölar & sjöar

Skala 1:20 000

1 100 550 0 1 100 Meters

Bilaga B till skötselplan. Platser för åtgärder.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
förslag till beslut 2016-11-18,
dnr 511-1637-15.
Naturreservatet Hålnäskusten
Tierps kommun.

Bilaga C till skötselplan. Fornminnen
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
förslag till beslut 2016-11-18,
dnr 511-1637-15.
Naturreservatet Hållnäs-kusten
Tierps kommun.

Hållnäs-kusten

